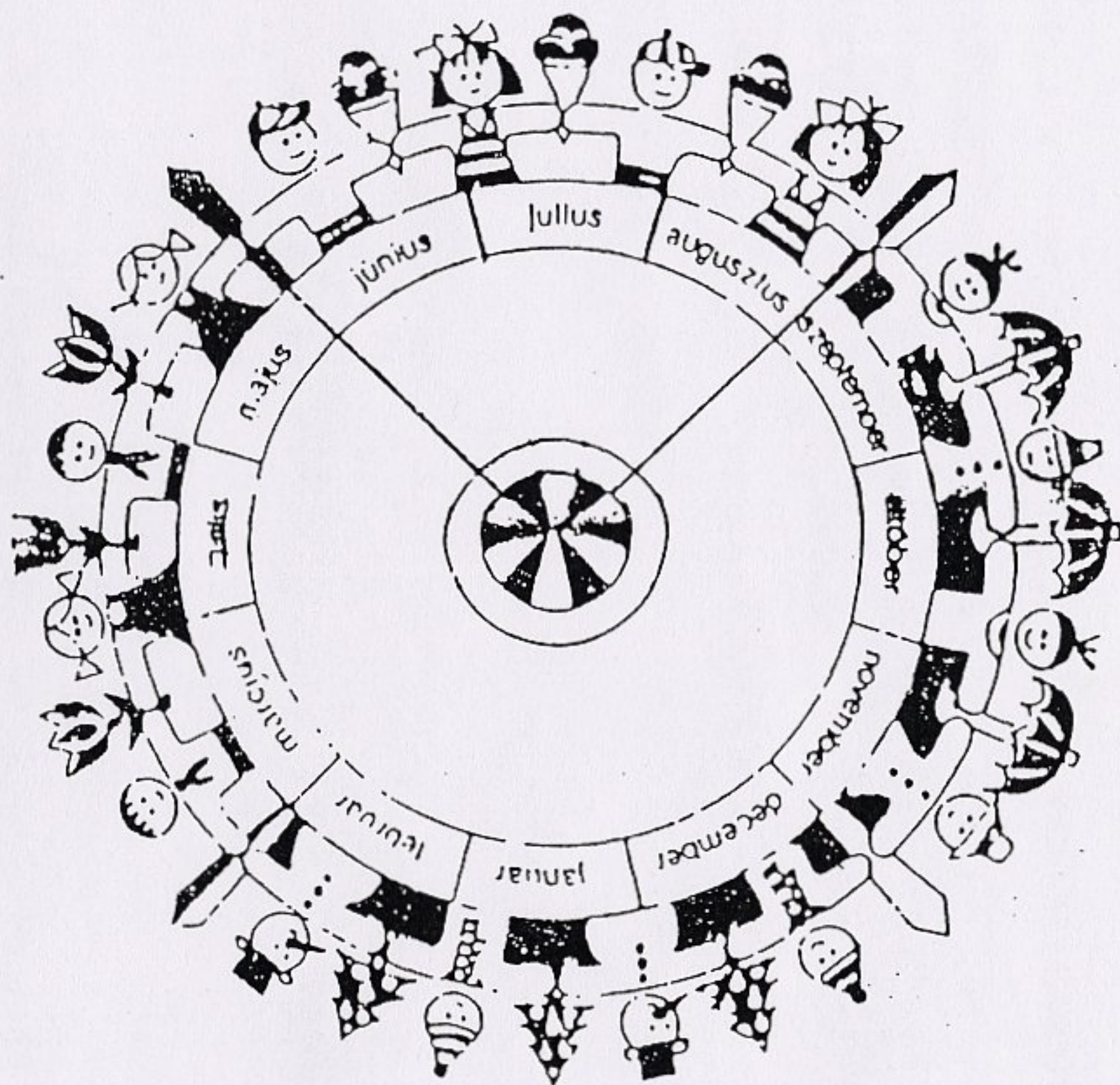

TARKAFORGÓ 21.

ZALAEGERSZEG
2000.

TARKAFORGÓ

Levelezős játék

Szerkesztette:

Oláh Rozália

A rejtvényfüzeteket összeállította:

Sárgáné Heindl Livia

Tóthné Hantos Katalin

Az illusztrációként használt rajzok (könyvjelzők és emblémák)
a játékban résztvevő gyerekek munkái.

Kiadja: a Deák Ferenc Megyei Könyvtár
Zalaegerszeg, 2000.

Felelős kiadó: Kiss Gábor

Készült:

a Deák Ferenc Megyei Könyvtár sokszorosító üzemében
250 példányban

TARTALOM

Bevezető	5
----------	---

BARANGOLÁS A KÜLFÖLDI GYERMEKIRODALOMBAN

I. forduló – <i>Francis Hodgson Burnett: A titkos kert</i>	7
I. forduló megoldásai	13
II. forduló – <i>John Lawson: Eljöhetnél hozzám</i>	16
II. forduló megoldásai	21
III. forduló – <i>Edmondo De Amicis: Szív</i>	25
III. forduló megoldásai	31

BARANGOLÁS A MAGYAR GYERMEKIRODALOMBAN

I. forduló – <i>Janikovszky Éva: A hét bőr</i>	36
I. forduló megoldásai	41
II. forduló – <i>Mándy Iván: Csutak és a szürke ló</i>	45
II. forduló megoldásai	53
III. forduló – <i>Nógrádi Gábor: Segítség, ember!</i>	59
III. forduló megoldásai	65

Bevezető

A Deák Ferenc Megyei Könyvtár és a zalaegerszegi Dózsa György Általános Iskola közös programját, a *Barangolás a gyermekirodalomban* című megyei levelezős játékot immár negyedik alkalommal rendeztük meg.

A gyerekek olvasási szokásainak megváltozása, az ismeretterjesztő irodalom olvasásának túlsúlya készítetett bennünket arra, hogy értékes szépirodalmi művek megismerésére ösztö-
nözzük a gyerekeket.

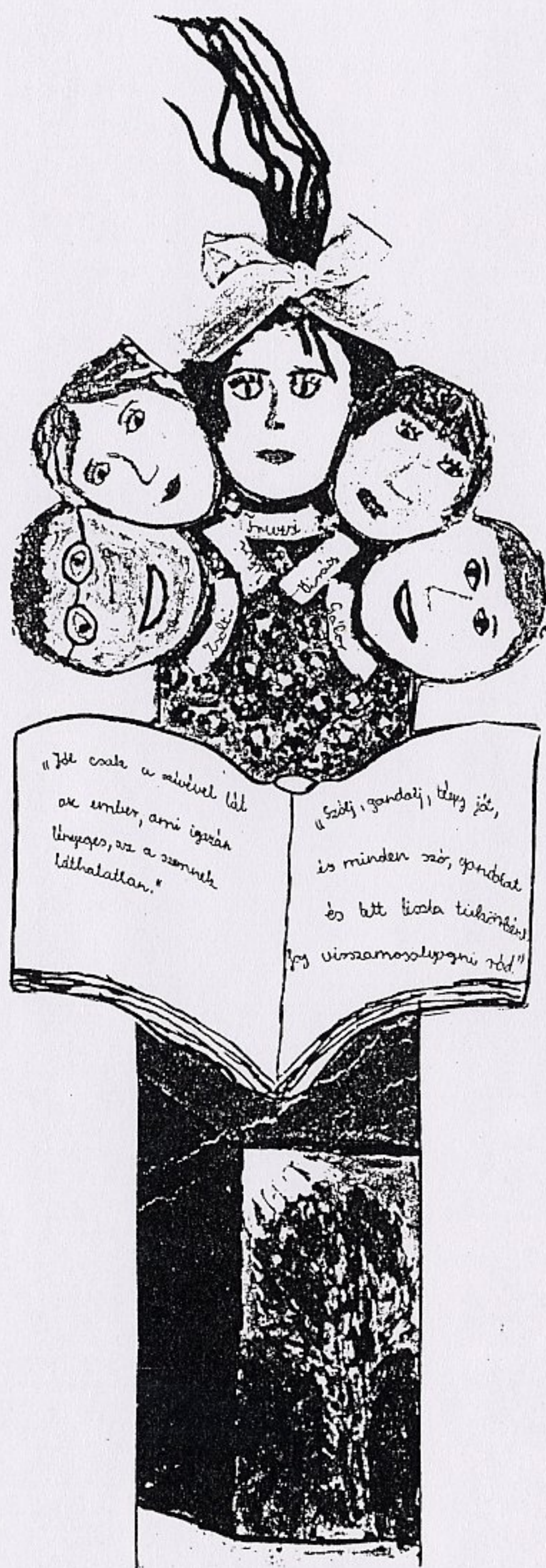
A rejtvényfüzetek összeállítói ugyanakkor arra is gondoltak, hogy a feladatok megoldásakor a könyvtári környezet, a könyvekben való bújárkodás, a könyvtár tájékoztató apparátusának használata is szerepet kapjon. Így észrevétlenül gyakorolhatták a gyerekek azokat a könyvtárhasználati ismereteket, amiket – remélhetőleg – az iskolában már el-
sajátítottak. Kettős célunk – a gyermekolvasók visszavezetése a szépirodalomhoz és a könyvtári ismeretek rögzítése – így valósult meg.

A feladatok megoldása során a játékosok sajátos műelemzést végeztek, egyúttal – különösen a fogalmazási és a rajzos feladatok – kreatív gondolkodásra is serkentették őket. A játék befejezésekor, a záró rendezvényen, a résztvevő csapatok 5 perces bemutatkozó jelenete – mely természetesen az olvasott művekhez is kapcsolódott – mindig nagy-nagy élményt jelentett a közönségnek. Ezekből a színjátékokból az is kitűnt, mennyire hatottak a gyerekek személyiségére az olvasott művek.

Ezúton is szeretnénk megköszönni a játék szponzorainak – Nemzeti Kulturális Alap-program, Zalaegerszegi Könyvtárpártoló Alapítvány – támogatását, mert anyagi segítségük nélkül ez a rendezvénysorozat sem valósulhatott volna meg.

Köszönetet mondunk továbbá azoknak a pedagógusoknak és könyvtárosoknak, akik szerte a megyében a résztvevő csapatokat segítették.

Módszertani kiadványunk az 1998/99. és az 1999/2000. tanévben lezajlott levelezős játékok feladatsorait és ezek megoldásait tartalmazza.

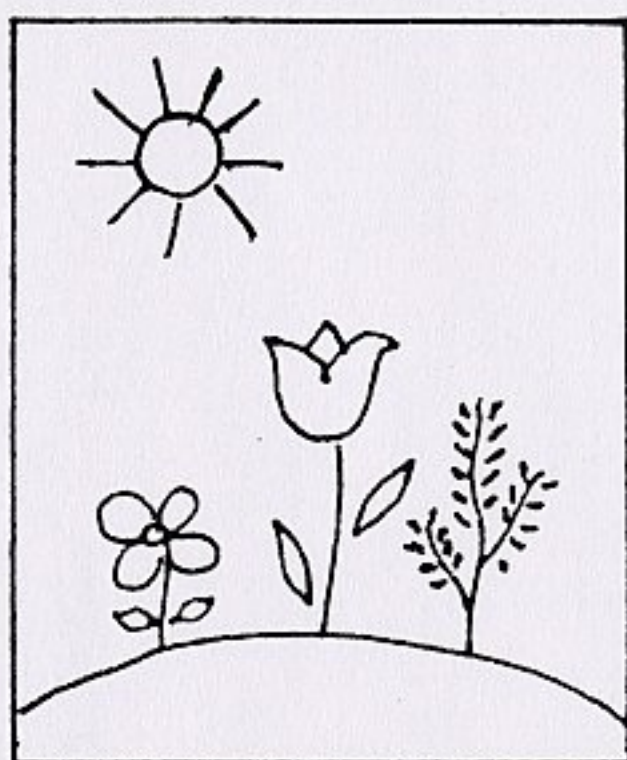

Zrínyi Miklós Általános Iskola, Nagykanizsa
5. b-c

BARANGOLÁS A KÜLFÖLDI GYERMEKIRODALOMBAN

I. forduló

Francis Hodgson Burnett: A titkos kert

1. Mit jelent az író névében az F. H.?

(1 pont)

2. Az író huzamosabb ideig két földrészen élt. Melyik az a kettő?

(2 pont)

3. A rejtvények az író más regényeinek címét rejtik. Melyek ezek?

a) Lóugrásban a megjelölt betűtől kell elindulnotok!

A	Ö	V	E
Q	H	O	I
L	K	N	J
T	G	S	R
M	D	P	F

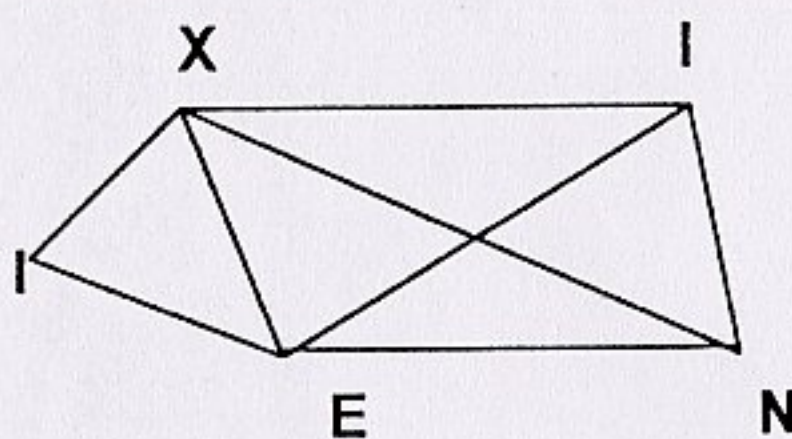
(1 pont)

b) Mit rejt a titkosírás?

REJTETT SZERFI FM

(1 pont)

c) Ha helyes sorrendben kötitek össze a betűket, akkor itt is egy regénycímet kaptok!

(1 pont)

4. Ki fordította a regényt?

(1 pont)

5. Mit jelent az, hogy második kiadás?

(1 pont)

6. Mi a regény eredeti címe?

(1 pont)

7. Ki kicsoda? A felsorolt nevek a regényben fordulnak elő. De kik ők?

Lennox százados
Archibald Craven
Pitcher
Bob Hawort
Crawfordné

(5 pont)

8. Számoljunk!

a) Susan Sowberby-nek hány gyermeke van? A regény néhány gyereket név szerint is megnevez. Gyűjtsétek össze őket!

(1+5 pont)

b) Hány porontya van a párnában lakó egérnek?

(1 pont)

c) Hányadszor hall Mary sírást, amikor rátalál Colinra?

(1 pont)

d) Hány olyan állata van Dickonnek, amelyik név szerint szerepel a regényben? Soroljátok fel!

(1+4 pont)

e) Hány jó dolog történt Maryvel az első napokban? Soroljátok fel ezeket!

(1+4 pont)

f) Milyen állatok tevékenysége kellett ahhoz, hogy előkerüljön a kulcs?

(3 pont)

9. Mary és Colin jelleme nagyon hasonló. Gyűjtsétek össze a közös jellemvonásaik közül legalább hármat-hármat a változás előtti és a változás utáni időből!

(6 pont)

10. Rajzos szómagyarázat! Rajzoljátok le a következő szavak jelentését!
baldachin – tilinkó – hüvelyk – paszuly – sétány

(5 pont)

11. Ki mondja kiről a következő gondolatokat?

a) „olyan éhesek, mint a karvalyfiókák”

(2 pont)

b) „arcátlan kis koldus”

(2 pont)

c) „olyan szívós vagyok, akár a mogyoróvessző”

(2 pont)

d) „ő afféle állatbűvölő, én meg állatfiú vagyok”

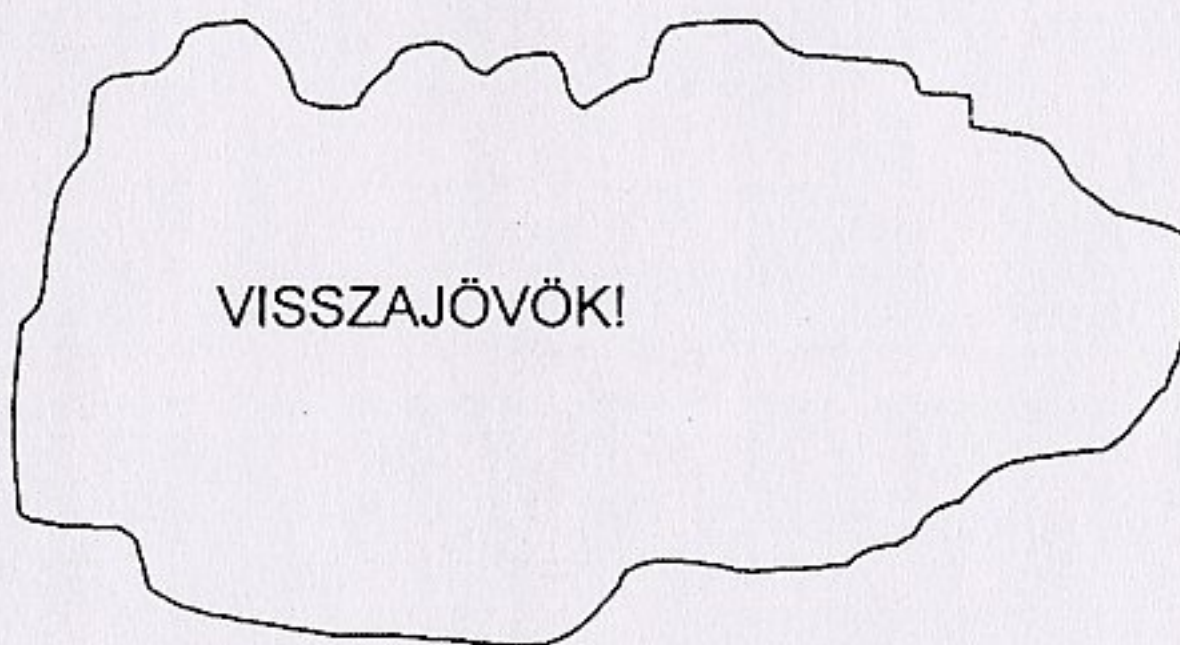
(3 pont)

e) „ványadt seprűpalánta azzal a savanyú-tej képével”

(2 pont)

12.

a) Erről a levélről hiányzik egy rajz. Pótoljátok!

(2 pont)

b) Fogalmazzatok meg két-három mondatban, mit jelképez a rajz!

(2 pont)

13. Rajzos feladat. Szabadon választott technikával készítsétek el a kert elképzelt képét!
Helyezzétek el benne a regényben szereplő kerti növényeket!

(10 pont)

14. Fogalmazás. A kis vörösbegy végig követi, figyeli Mary és Colin tetteit. Képzeljétek magatok a kismadár helyébe, s meséljétek a gyerekekről egy történetet madártársaitoknak.
(Hosszabb lélegzetű fogalmazást várunk külön lapon.)

(10 pont)

15. Milyen madár a vörösbegy? Rajzoljátok le, és színezzétek ki!

(3 pont)

16. Soroljátok fel, milyen növények tartoznak a hanga-félék családjába!

(5 pont)

17. India

a) Miért szolgálták ki az indiaiak az angolokat?

(2 pont)

b) Melyik állatot tisztelik szentként Indiában?

(1 pont)

c) Mary mindig bágyadtnak és fáradtnak érezte magát Indiában az időjárás miatt. Milyen az időjárás Indiában?

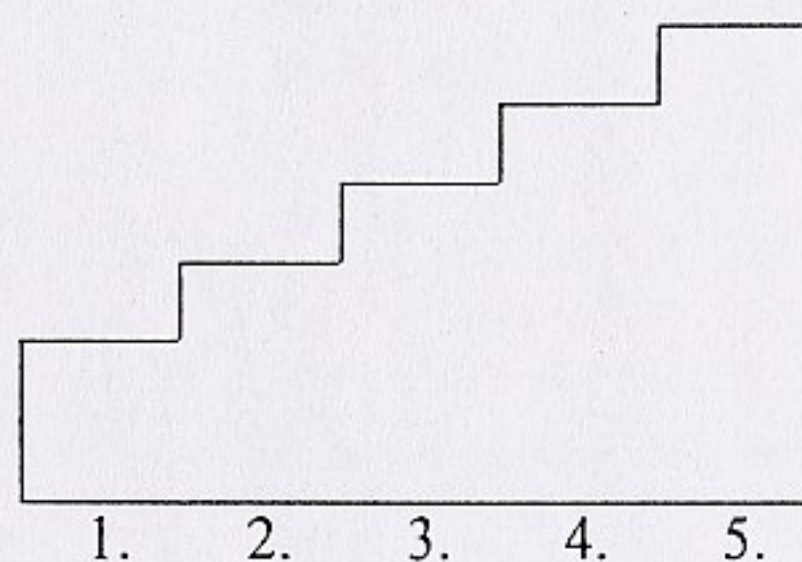
(3 pont)

18. Mary árva. Az irodalomban sok történet szól árva gyerekekről. Gyűjtsetek össze közülük hármat!

(3 pont)

19. Lépcső-játék

Ebben a feladatban minden lépcsőfok egy kérdés, s annyi pontot ér, ahányadik foka a lépcsőnek. Így az első lépcsőfok egy pontot ér. A második kérdésre viszont már csak akkor jár a két pont, ha az első kérdésre helyes választ adtatok.

1. kérdés: Mi Martha teljes neve?

(1 pont)

2. kérdés: Kinél lakik Ben Weatherstaff?

(+ 2 pont)

3. kérdés: Miért nem örül Craven doktor Colin gyógyulásának?

(+ 3 pont)

4. kérdés: Miért szegte meg Ben Craven úr parancsát, s metszette meg a rózsákat minden évben?

(+ 4 pont)

5. kérdés: Mary a regényben két ajándékot kap. Kitől kapja és mit? Írjátok le!

(+ 5 pont)

Ajánlott irodalom

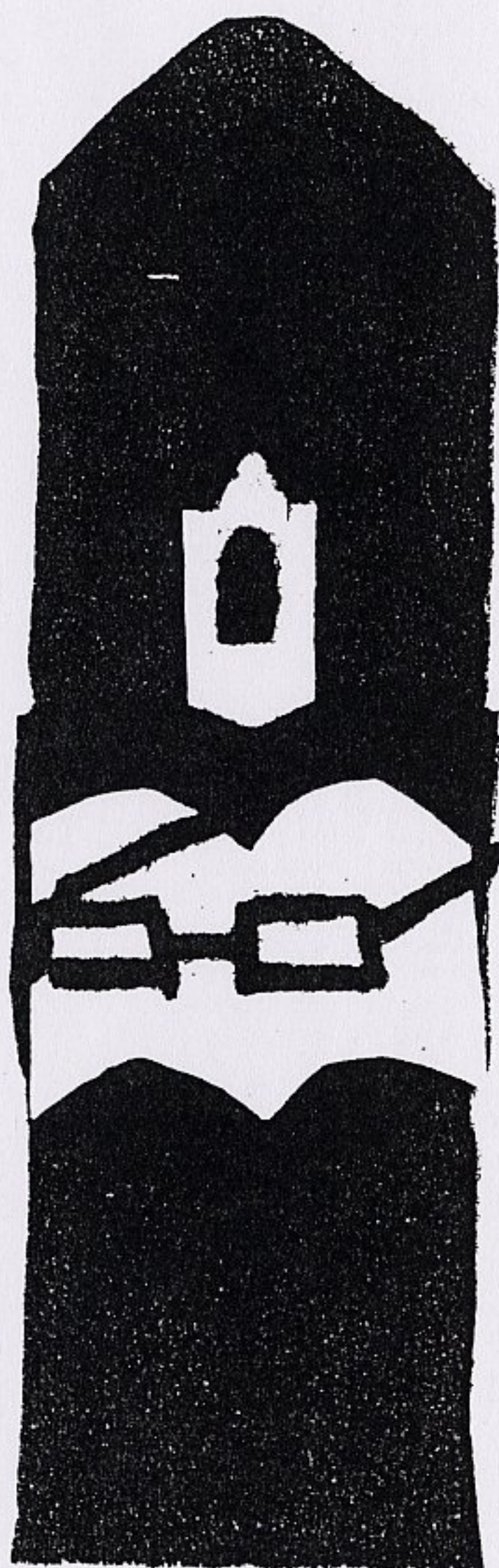
Magyar értelmező kéziszótár. Bp. 1972.

Révai lexikon. Bp. 1911.

A természet képekben. Bp. 1981.

Új magyar lexikon és más általános lexikonok

Világirodalmi lexikon. Bp. 1993.

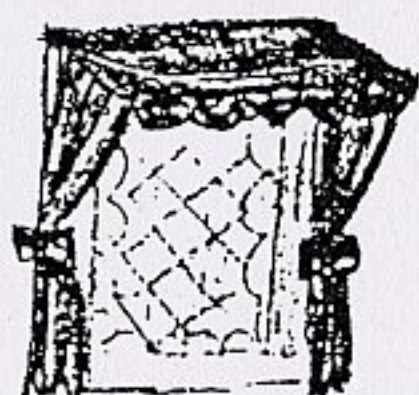
Fazekas József Általános Iskola, Sümegcsehi
4. o.

BARANGOLÁS A KÜLFÖLDI GYERMEKIRODALOMBAN

I. forduló megoldásai

1. Francis Hodgson
2. Európa (Anglia), Amerika
3.
 - a) A kis lord
 - b) Rejtett szerelem
 - c) Nixie
4. Kopácsi Margit.
5. Második alkalommal jelent meg nyomtatásban.
6. THE SECRET GARDEN
7. Lennox százados: Mary apja, Archibald Craven: Mary nagybátyja, Pitcher: Craven szolgája, Bob Hawort: díjbírkózó, Crawfordné: a lelkész felesége.
8.
 - a) 12 gyereke van, a megnevezettek: Martha, Dickon, Phil, Jane, Susan, Ellen.
 - b) 6 porontya van az egérnek.
 - c) Negyedszer.
 - d) 5 állata van: Kormos, a varjú; Kapitány, a rókakölyök; Dió és Mogyoró, a mókuskölyök; Ugorj, a póni.
 - e) Négy: megértette a vörösbegyét; Maryt megértette a vörösbegy; kimelegedésig futott és megérkezett; rájött a sajnálat „ízére”.
 - f) A kutya vakond után ásott, a vörösbegy a kupacra szállt.
9. Önző – figyelmes, makacs – szófogadó, szomorú – vidám, beteg – egészséges.
10. Rajzos szómagyarázat

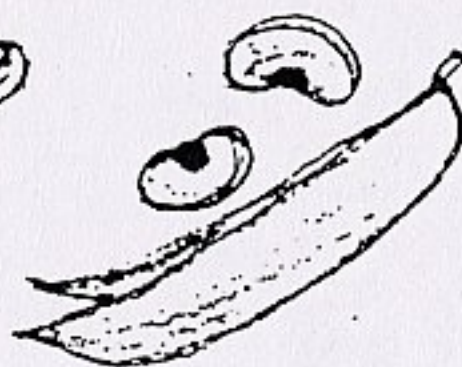
baldachin

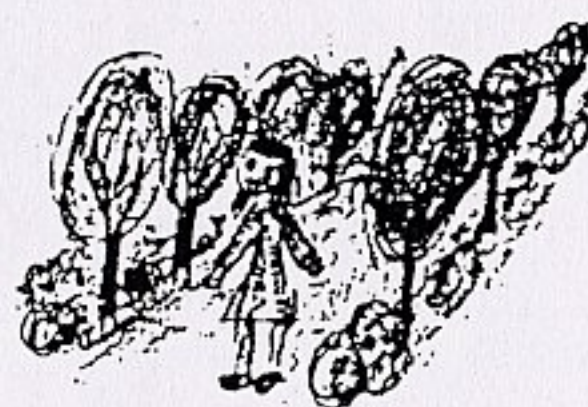
tilinkó

paszuly

sétány

hüvelyk

11.

- a) Martha a testvéreiről
- b) Ben W. a vörösbegyről
- c) Dickon önmagáról
- d) Colin Dickonról és magáról
- e) Ben W. Maryről

12.

- a) Madárfészket ábrázol, melyben benne van a rigó.
- b) Marynek a kertje olyan, mint egy fészek, és ő maga olyan, mint egy rigó. A rajz azt jelképezi, hogy Mary legyen nyugodt, ő megőrzi a titkot.

13. Egyéni megoldás.

14. Egyéni megoldás.

15. Egyéni megoldás.

16. Azálea, hangarózsa, hanga, fekete áfonya, áfonya, tőzegrozsmaring, medveszőlő.

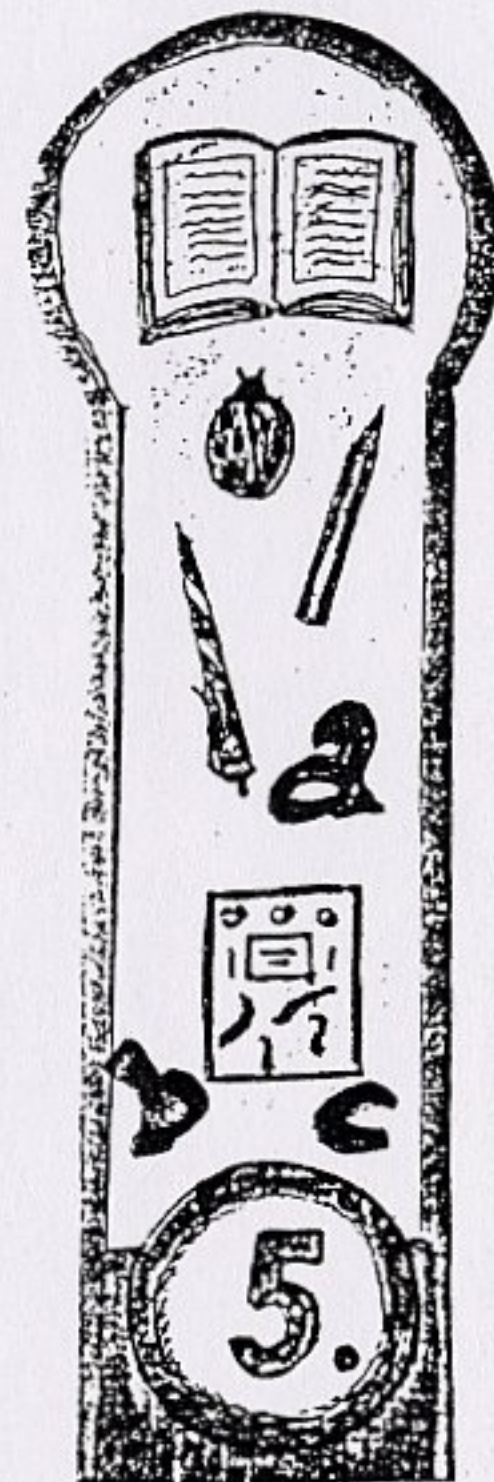
17.

- a) India angol gyarmat volt.
- b) India szent állata a tehén.
- c) Indiában meleg, párás az időjárás.

18. Árvácska, Copperfield Dávid, Fiú (Eljöhetnél hozzám)

19.

- 1. Martha Phoebe Sowerby.
- 2. Martin.
- 3. Colin felgyógyulása esetén nem kapja meg a házat, ami a fiú halála esetén rászállt volna.
- 4. Ben Craven úr feleségének – halála előtt – megígérte, hogy gondját viseli a rózsáknak.
- 5. Mary kétszer kap ajándékot: Marthától ugrókötelet; Craventől pedig levélpapírt, tolat, társasjátékot és könyveket.

Általános Iskola, Gyenesdiás
5. a

EMLEKLAP GRATULÁLOK!

Az elmúlt tan-
évben ennek az
osztálynak a tanulói
látogatták legtöb-
ször a könyvtárat

1. Németh Eszter
2. Gelencsér Dóra
3. Józsa Éva
4. Molnár Tamás
5. Mátcs Szilveszter

Csákány Tímea
Fonódi Gábor
5. oszt.

Zalaszentiván,
1998. szept. 2.

Szabó Istváné
Júlia néni

Minden olvasmány
egy magot hagy
hátra, amely
kisvirágozik (Rennardt)

Általános Iskola, Zalaszentiván
5. o.

BARNGOLÁS A KÜLFÖLDI GYERMEKIRODALOMBAN

II. forduló

John Lawson: Eljöhetnél hozzám

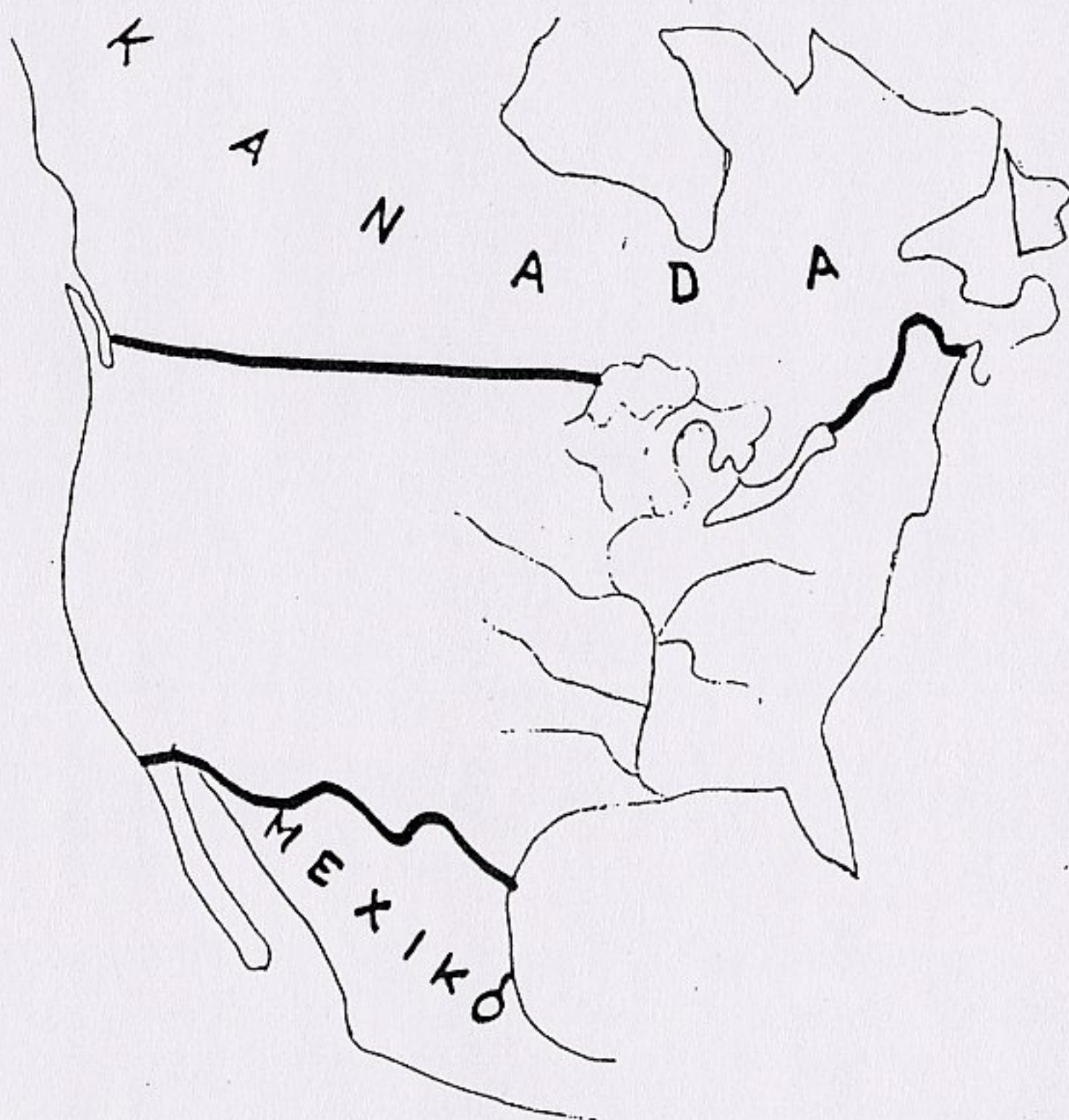
1. John Lawson, az író egyetlenegy gyermekregényt írt. De két szakterületen jelentős műveket hagyott ránk. Melyik ez a két terület?

(2 pont)

2. Egy-egy művet soroljatok fel a két területről!

(2 pont)

3.

A térképen jelöljétek meg azt a két földrajzi helyet, amelyik a Fiú életének fontos állomása!

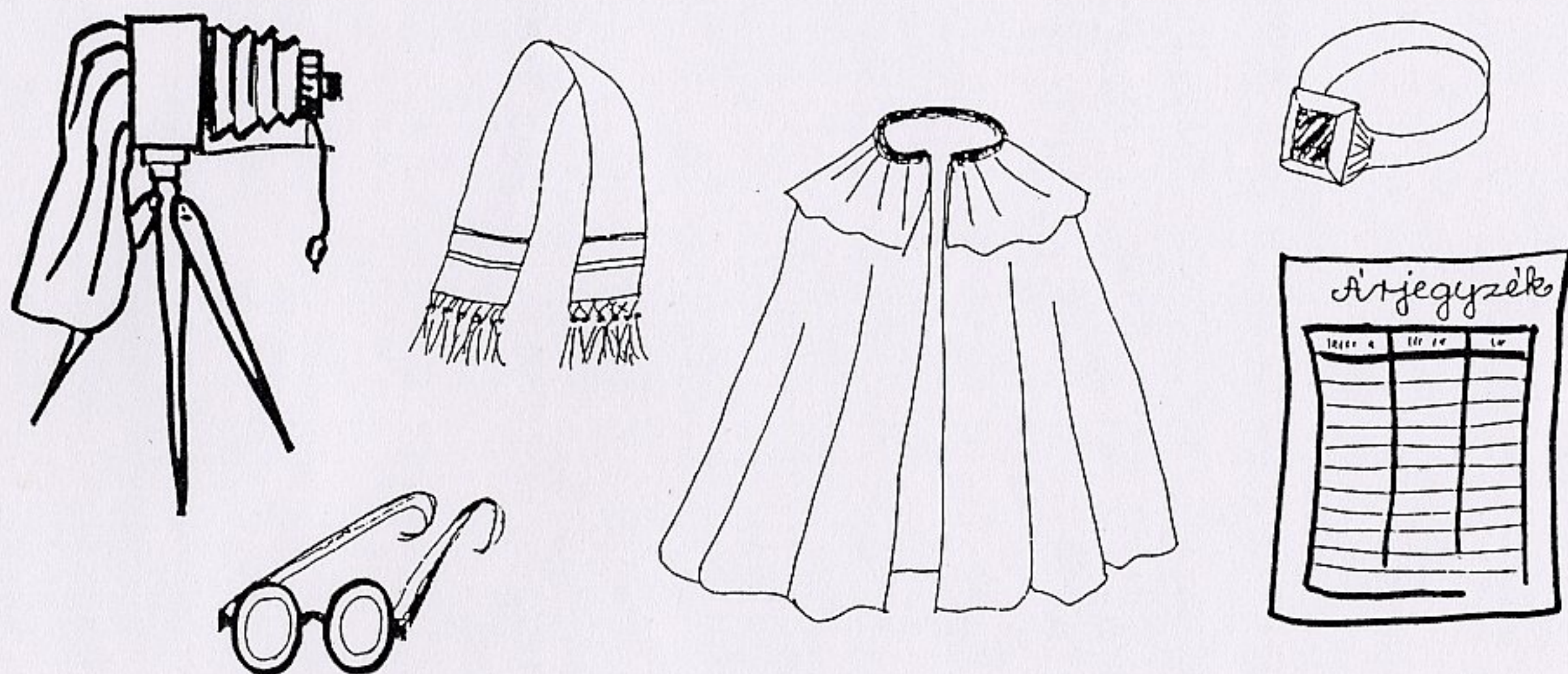
(2 pont)

4. A következő nevekkal a regény figyelmes olvasói találkoztak már. Emlékeztek még, ki kicsoda? Írjátok le!

Mr. Glackensmith, Mr. Nagle, MacDonald, Wing, Bobby, Jamie, Samuel Á Hopkins

(7 pont)

5. A regény szereplőinek, mint az embereknek, vannak jellemző tárgyaik. Ti felismeritek a tárgyakra a gazdájukat?

(6 pont)

6. A regény szereplőiről, jellemükről árulkodnak tetteik és gondolataik. Az idézetek segítségével 3-4 mondattal jellemezzétek a szereplőket!

a) „A Boszorkány, aki mindig azt állította, hogy nem szereti a gyerekeket, egy sereg aprónépet vett fel a csónakjába, s azok nagyon élveztek...”

(3 pont)

b) „A róka fel-alá járkált.

– Mindenféle jöttment idegennel összebarátkozni. Én bizony manapság nem ismerek egyetlen olyan tizenkét éves fiút sem, aki ne volna fiatalkorú bűnöző. Huligán ez mind!... Az érvelést szétzúzhatta volna, hiszen jól tudta, milyen gyorsan (illetve lassan) hajtott végig a Madárijesztő a Hosszú Egyenesben, s hogy mindenki elaludt volna a Madárijesztő mellett a kocsin, de ezt nem mondhatta meg, mert magát a Madárijesztőt is szétzúzta volna.”

(3 pont)

c) „– Eljöhetnél hozzám Fiú – mondta a Madárijesztő, és bár csak amolyan szólás volt, ezúttal a Madárijesztő komolyan gondolta és megfogta a Fiú kezét, hogy semmi félreértés ne legyen.”

(3 pont)

7. Ha figyelmesen olvastátok a történetet, biztosan emlékeztek a következő mondatokra. Egészítsétek ki a hiányzó egy-egy szóval!
- Felelőtlenség ____ kergetni.
 - Egy Fiú ...meg akarja keresni ____ voltaképpen. Hogy ____ ilyesmiket keres.
 - Aki eltávozott a hegyek közül ____ többé.
 - A fájdalom _____. Ez az igazság.
 - Tudomást venni annyit jelent, ____ világon.
- (6 pont)
8. A történet folyamán több jelzést is olvashattatok arról, hogy a Fiú tudta, de legalábbis érezte, jó helyen jár. Sőt a regény többi szereplője is utal rá. Gyűjtsetek össze legalább három mondatot, amely arra utal, hogy a Fiú hazatalált!
- (3 pont)
9. Részletkérdések
- Mi az, amiről a városban alig tudnak adóügyek miatt?
 - Miért kell gallér a szénaboglyára?
 - Milyen állatokat mentett meg Madárijesztő a tó keletkezésekor? Mivel etette meg őket?
 - Miért volt zöld a Fiú mellkasa?
 - Mikor szokott feléledni a hóember?
 - Ki épített először hóembert?
 - Mivel foglalkozik Alexa édesapja?
- (1 pont)
(1 pont)
(1 pont)
(2 pont)
(1 pont)
(2 pont)
(1 pont)
10. Készítsetek minilexikont a következő szavakból! (Szómagyarázataitokat illusztrálhatjátok is.)
pergamen, horhos, lator, martalóc, petrence, ebír, glicínia, murok
- (16 pont)
11. A Madárijesztő és a Fiú lóherét kaszál Alexa szarvasainak. Milyen növény a lóhere? Rajzoljátok le!
- (5 pont)
- 12.
- A világ tetején játszódik a regény. Hogy hívják a Föld legmagasabb hegyét? Tudjátok mind a két nevét?
 - Hány méter magas?
- (2 pont)
(1 pont)

c) A történetben a világ tetején elolvadt a hóember. A világ legmagasabb hegyén tényleg elolvad a hó? Miért?

(1+2 pont)

13. Rakjátok össze a darabokból a képet! Írjátok le, kinek a festménye és mi a címe?

(3+2 pont)

14. A gyermekirodalomban létezik egy regény, melynek hőse szintén egy madárijesztő, aki egy kislányon és saját magán is segíteni próbál. Kinek melyik regényéről van szó?

(2 pont)

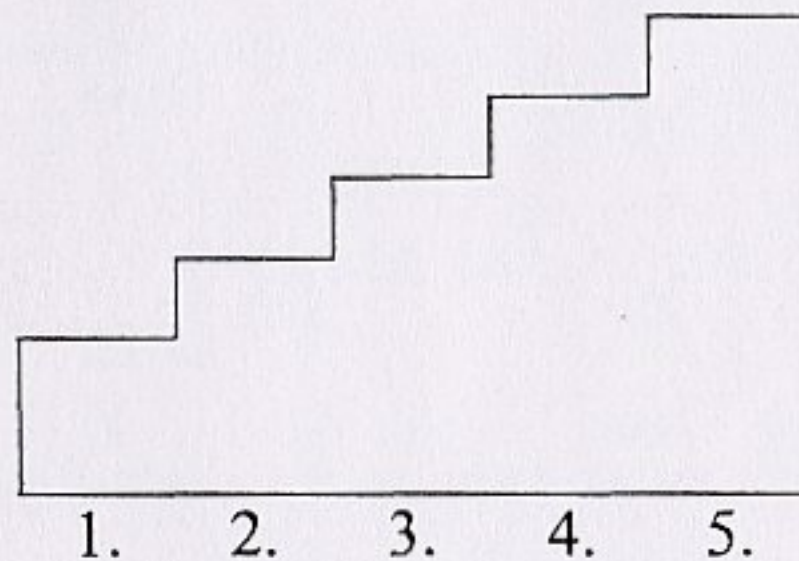
15. Rajzos feladat! A regény alapján készítsétek el a városka és környékének térképét! A térképen jelöljétek meg azokat a helyszíneket, amelyek név szerint szerepelnek a történetben!

(10 pont)

16. Fogalmazás! Amikor az Öreg és a Fiú hazatérnek, a Fiú alszik. Vajon mi történhetett az ébredés után? Fogalmazzatok meg!

(10 pont)

17. Lépcsős feladat

(1 pont)

1. Mi a Fiú teljes neve?

(1 pont)

2. Milyen napokon ment a Madárijesztő a postaládához? Miért?

(+2 pont)

3. Mit tartott a Boszorkány a seprű nyelében?

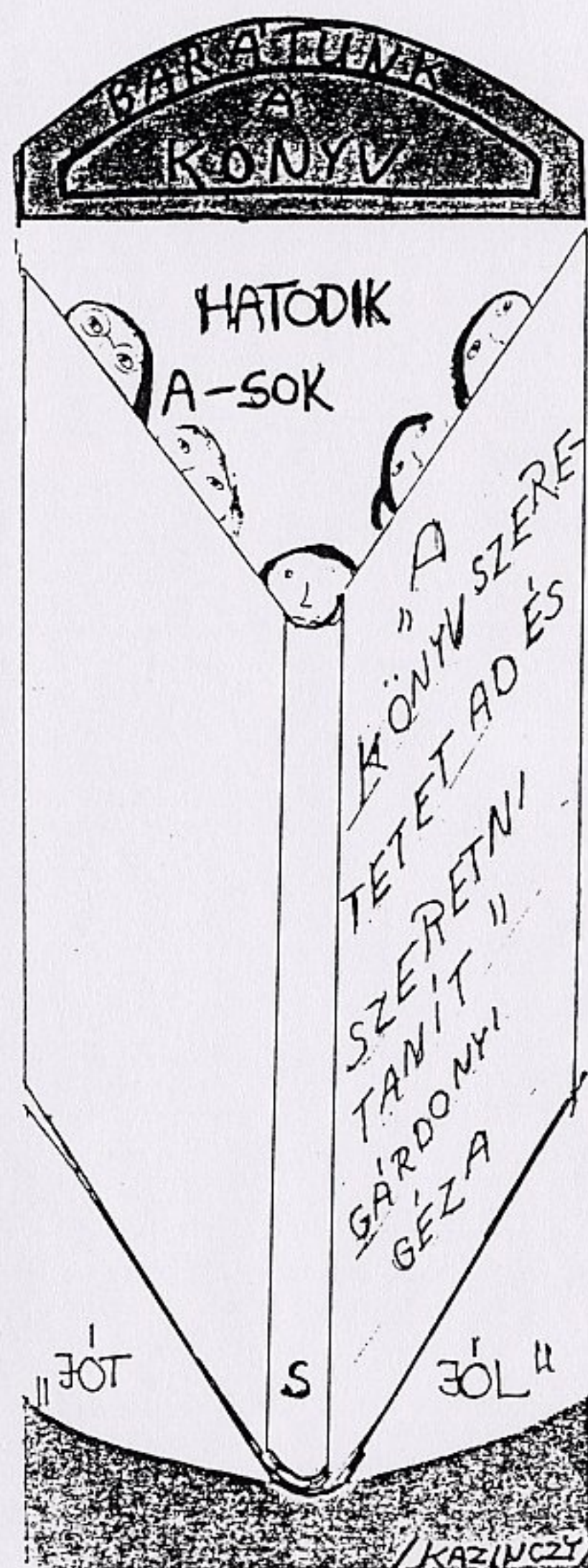
(+3 pont)

4. Amikor a Róka farka égett, a Madárijesztő leöntötte vízzel. Hány vödörrel öntött ki? Mire zúdított rá?

(+4 pont)

5. Mi volt a törvény?

(+5 pont)

Általános Iskola, Zalalövő
6. a

BARANGOLÁS A KÜLFÖLDI GYERMEKIRODALOMBAN

II. forduló megoldásai

1. Film, dráma

2. Film: Blockade (Blokád, 1938.)

Dráma: Gentlewomen (Úriasszony, 1934.)

3. Főbb állomások: Appalache-hegység, Ohaio.

4. Mr. Glackensmidt: órás, Samuel Á Hopkins: fiú, Bobby: kutya, Jamie: Alexa öccse, Wing: öreg (a fiú nagyapja), Mr. Nagle: boltos, MacDonald: sokgyerekes család.

5. Köpeny – öreg, sál – hóember, szemüveg – boszi, fényképezőgép – róka, gyűrű – fiú, árjegyzék – madárijesztő.

6.

a) Külsőleg félelmetesnek, mogorvának látszik, de belsőleg segítőkész.

b) Idegenekkel szemben bizalmatlan, de ha valakit megszeret, azért mindenre képes.

c) Naiv, csupa szív lélek, jószívű mindenkihez.

7.

- a) Felelőtlenség Szivárványt kergetni.
- b) Egy fiú meg akarja keresni azt a helyet, ahonnan való, s megtudni kicsoda is ő voltaképpen. Hogy meleget, erőt, szeretetet meg ilyesmiket keres.
- c) Aki eltávozott a hegyek közül, az nem számított többé.
- d) A fájdalom a szívben van. Ez az igazság.
- e) Tudomást venni annyit jelent, mint hirtelen rájönni, hogy más is van a világon.

8. Talán még inkább Wing formája. Ide tartozol Fiú, erre a helyre. Néha olyan, mintha már jártam volna itt. Néha tudom, mi van az egyik-másik domb mögött, pedig sohasem láthattam a túloldalukat. Egy nap, Öregember, jönni fog egy zöld mellű fiú, hogy átvegye a helyét.

9.

- a) A rét az Öregemberé, de a Madárijesztő bérli évek óta – hazudta a Fiú.
- b) Azért kell gallér a szénára, hogy a víz ne folyjon le a rúd mentén, és így ne rohassza szét a szénát.
- c) Szarvasborjú (üvegből táplálta); nyúlfiak (a róka ujjáról szopogatták a tejet); kiskígyó (csészealjából kapott tejszínt dongólegyekkel).
- d) A Fiú mellkasa a nyakában hordott gyűrűtől volt zöld.
- e) A hóember az év utolsó hóesésének első napján éledt fel.
- f) Először az Öreg fia és a „lány” épített hóembert.
- g) Alexa édesapja tűzijátékokat készít.

10. ebír: bugás virágú, szürkészöld fű

glicínia: lilaakác

horhos: vízmosta mély út

lator: gonosztevő, gazfickó

martalóc: fosztogató katona, rabló, zshivány

murok: fehér, ernyős virágú, 2 éves parlagi növény (a sárgarépa őse)

pergamen: kikészített, vékony állatbőr, melyre írtak

petrence: szálastakarmányból két rúdon vihető kisebb rakás, csomó

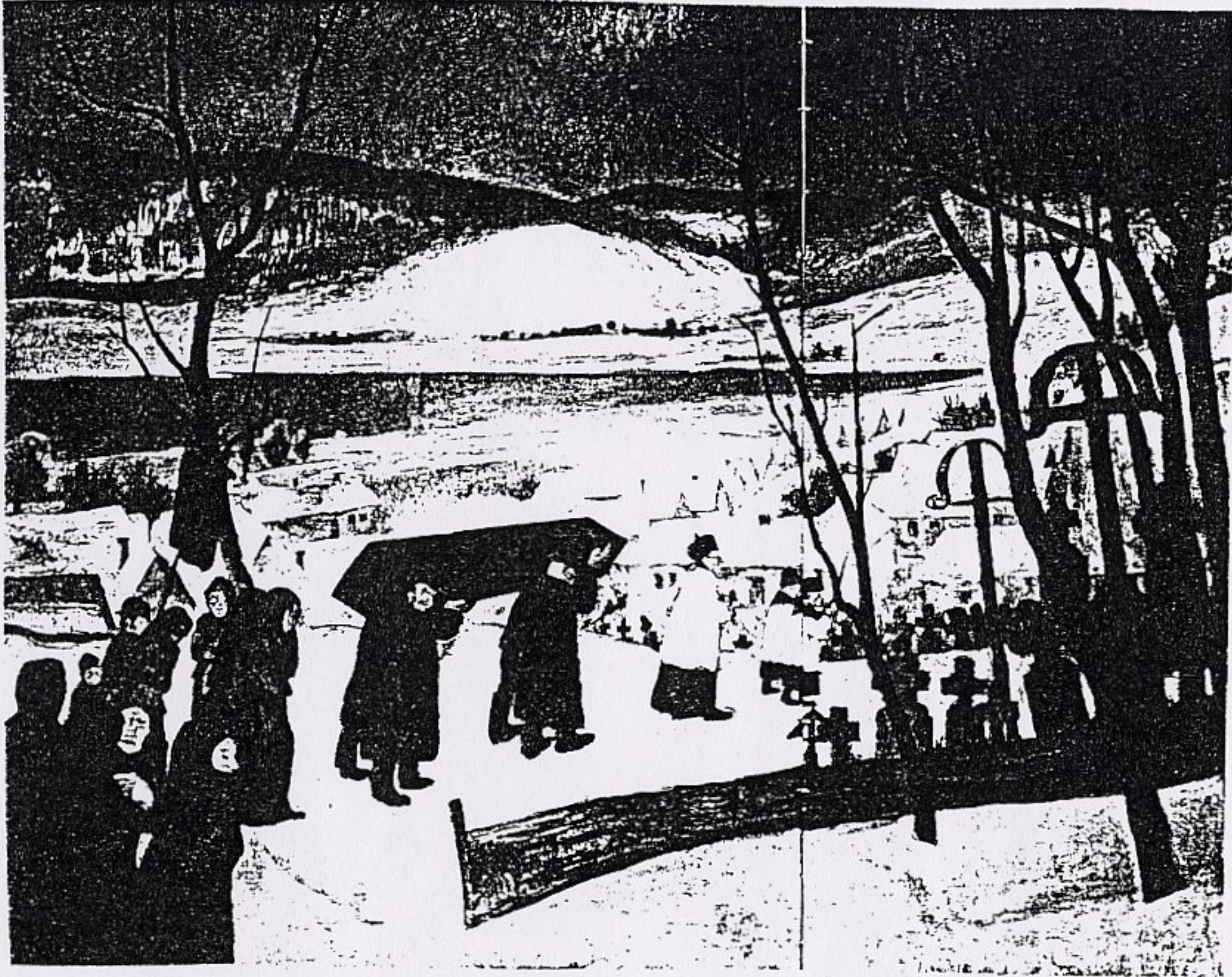
11. A lóhere rajza.

12.

- a) Csomolungma – Mount Everest
- b) 8848 m
- c) A hó nem olvad el valójában, mert nagyon alacsony a levegő hőmérséklete ezen a magasságon.

13. Szőnyi István: Zebegényi temetés, 1928.

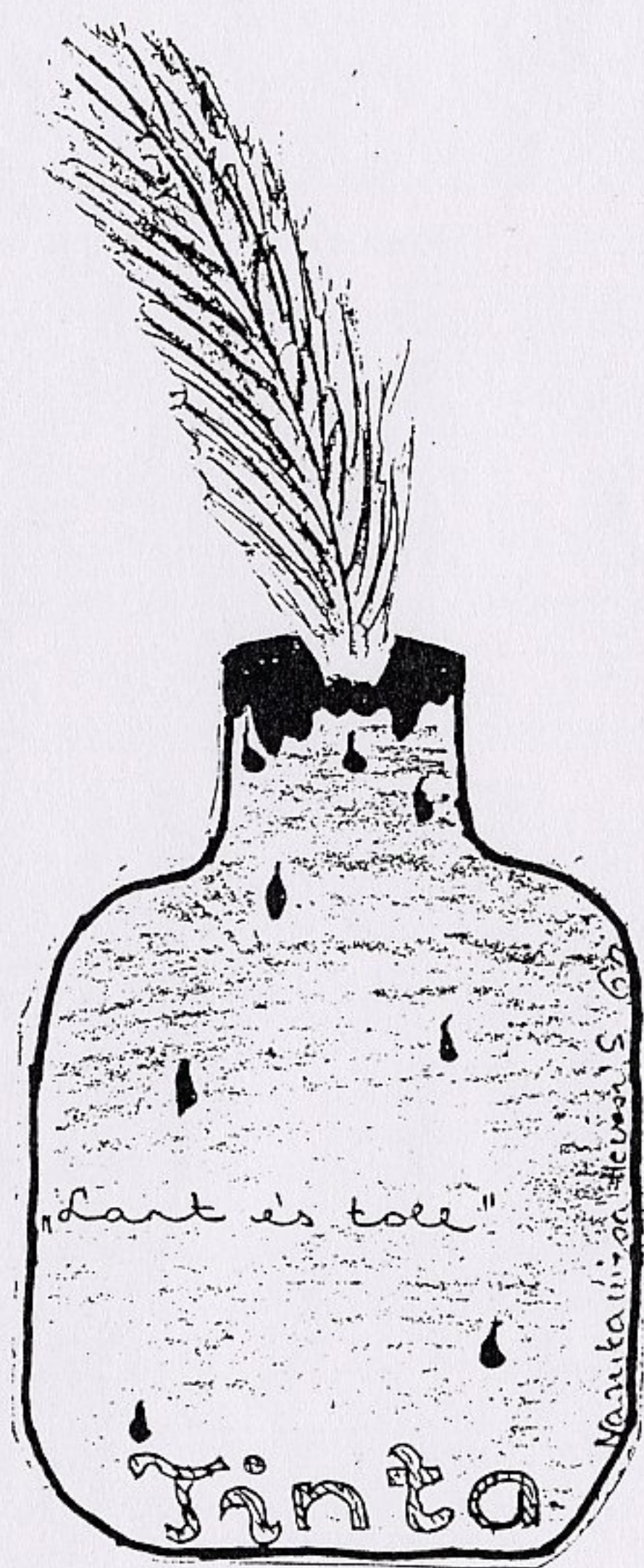
14. Óz, a nagy varázsló

15. Egyéni megoldás.

16. Egyéni megoldás.

17.

- 1. Samuel Árvíz Hopkins.
- 2. Csütörtökön, amikor jött a Hegyi Hírlap.
- 3. Szederbort.
- 4. Hárommal: a Madárijesztő magára, a róka képébe és a Róka farkára öntött egy-egy vödör vizet.
- 5. A törvény az volt, hogy akinek a fája rádől a kerítésre, annak kell az állatok után mennie.

*Hevesi Sándor Általános Iskola,
Nagykanizsa
6. a*

BARANGOLÁS A KÜLFÖLDI GYERMEKIRODALOMBAN

III. forduló

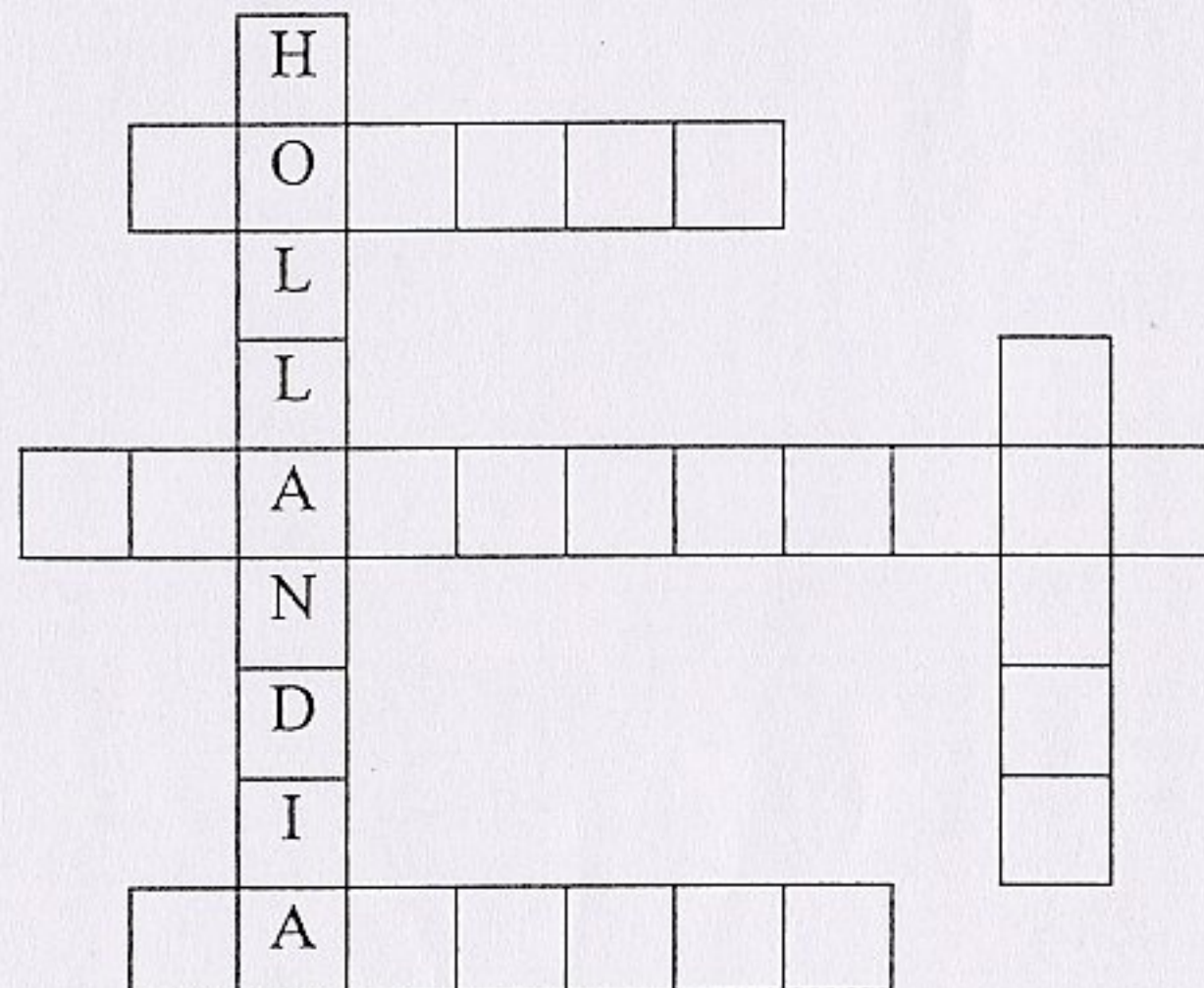
Edmondo De Amicis: Szív

1.

- a) Az író több földrajzi helyről írt és jelentetett meg emlékiratokat. Rejtvényünkben három országot és két fővárost rejtettünk el. Segítségül megadjuk a nevek betűit ABC-sorrendben.

a, a, a, a, á, á, d, d, g, h, i, i, k, k, l, l, l, l, m, n, n, ny, o, o, o, o, o, o, p, p, r, r, r, s, sz, sz

(4 pont)

2. Az író több regényt is írt. Az irodalmi lexikon segítségével keressétek meg, mi a címe a következő években írt regényeinek!

1889, 1890, 1886

(3 pont)

3. Az író szerint mi is lehetne még a címe a regénynek?

(1 pont)

4.

a) A regény története Olaszországban játszódik. Tudjátok, hogy milyen ez az ország? Rajzoljátok meg a térképét! Készítsétek el az ország nemzeti zászlóját!

(3 + 2 pont)

b) A megrajzolt térképen jelöljétek meg a következő városokat!

Torino, Nápoly, Firenze, Róma, Bologna, Velence, Miláno, Padova, Genova

(9 pont)

c) Az aláhúzott városokban világhírű nevezetességeket tekinthetnek meg a turisták. Ti tudtok ilyen nevezetességet? Soroljátok fel mindegyik városból egyet-egyet!

(4 pont)

5. A történet egy elemi iskola osztályának mindennapjait örökíti meg. Ti ismeritek már az osztály tagjait? Ha igen, akkor azt is tudni fogjátok, hogy melyik gyerek papájának mi a foglalkozása. Sőt a gyerekek jellemző tulajdonságait is ismeritek. A feladat nem más, mint párosítani a gyerekek nevét, a legjellemzőbb tulajdonságot és az apukák foglalkozását.

Tulajdonságok: macskaprémes sapkát hord, legjobb tanuló, ő csatázik Frantival, bagolyorrú, ő a legmagasabb, a legkisebb fiú, nyúlpofa, térdig érő zubbonyt hord, ő tudósít bennünket, mankója van.

Foglalkozások: kovács, fűszeres, mozdonyvezető, tűzérkapitány, kereskedő, borbély, szenesember, fakereskedő, mérnök, kőműves.

Név	Tulajdonság	Apa foglalkozása
Garrone		
Betti		
Enrico Bottini		
Coretti		
Robetti		
Derossi		
Garoffi		
Antonio Rabocco		
Precossi		
Stradi		

6. Soroljátok fel, milyen intézményekben tett látogatásról számol be Enrico naplójában!

(4 pont)

7. Szómagyarázat. Most a magyarázatokat adjuk meg, nektek a megmagyarázott szavakat kell kitalálnotok!

- ____: hivatalsegéd, iskolai hivatalsegéd
- ____: lófogatú társas bérkocsi, autóbusz
- ____: beledugva a kezét, melegen tartó, hengeres, végein nyitott ruhadarab
- ____: befolyásos személy támogatása, közbenjárása, kiváltságos elbánás, kivételezés
- ____: támlás, karfás, ülő- és fekvő bútor,
- ____: hulladékpapírból készült enyves, kaolinos megszilárduló pép, amelyből különféle tárgyakat sajtolnak
- ____: kerek vagy ovális, nyakláncra akasztható ékszer
- ____: rövidre nyírt, keskeny oldalszakáll

(8 pont)

8. A következő idézetek a regényből származnak. Neknek csupán a szövegek folytatását kell megtalálnotok és leírnotok.

- a) „A te fegyvered a könyveid, a te csapatod az osztályod...”
- b) „...tőlem telhetően dolgozom azért, hogy szívedről eltűnjön a nyomor,...”
- c) „Mindig tisztelettel ejtsd ki azt a szót, hogy tanító, mert a szülő után a legszebb szó...”
- d) „Addig élünk,...”
- e) „Az iskola olyan, mint egy jó anya, alig tudtál beszélni, amikor kivett a karomból, és most egy nagy, erős,...”

(5 pont)

9. Részletkérdések. Apróságokra kérdezzünk most rá, de ha elolvastátok a regényt, nem fog problémát okozni a megoldás.

- a) Ki az, akit már kiebrudaltak más iskolából is?
(1 pont)
- b) Ki és mivel dobta fejbe a tanító urat?
(2 pont)
- c) Hány tanító úr tanít az iskolában? Soroljátok fel őket! (Nem említi mindegyiküket név szerint az író.)
(8 pont)
- d) Mi a közös Cromi, Delcati és a kis apáca között?
(1 pont)
- e) Kinek a képét vette le Enrico apja a falról, mikor Nelli járt náluk?
(1 pont)
- f) Kinek az operájában szerepel a képen látható személy?
(1 pont)
- g) Mi szerepelt a 78-as rab által készített tintatartón?
(3 pont)
- h) Mi mindennek öltözik át a cirkusz kis bohóca az előadáson?
(4 pont)
- i) Kinek a szobráról kell fogalmazást írniuk a fiúknak?
(1 pont)
- j) Hol szolgált együtt Umberto király és Coretti papája?
(1 pont)

k) Hogy hívták a fiút, aki kimentette egy társát a Póból?

l) Mi mindenről mondanak le a Bottini testvérek akkor, amikor úgy hiszik, hogy a családjuk anyagi gondokkal küzd?

(3 pont)

m) A díszszemlén milyen sorrendben vonulnak el a katonák?

(8 pont)

10. Enrico családtagjainak levelei erkölcsi tanításokat tartalmaznak. Fogalmazzatok meg annak az öt levélnek a mondanivalóját, amelyek számotokra is fontos tanulságot tartalmaznak!

(10 pont)

11. Fogalmazás. Képzeljétek magatokat Enrico helyébe! Bejeződött a tanítás, s nektek el kell búcsúznatok szeretett osztálytársaitoktól. Írjátok meg Enrico búcsúlevelét! Benne elevenítsétek fel a tanév legérdekesebb pillanatait!

(10 pont)

12. A következő térképbe írjátok be az egyesült Olaszország tartományainak nevét!

(16 pont)

13. Folytassátok a rigmust!

„Kossuth, Klapka és Türr
Jönnek mindenestül.
Nem kell kipletykálni,
...
...

(1 pont)

14. A rigmusban négy személy neve szerepel. Egy-egy mondatban fogalmazzatok meg, kik voltak ők!

(4 pont)

15. Garibaldi neve gyakran előfordul a regényben. Írjátok le, hol temették el őt, s mi volt az utolsó kívánsága!

(1+3 pont)

16.

Rajzos feladat. Garibaldi képének felét megtaláljátok a feladatlapon. Nektek ki kell egészíteni szabadon választott technikával.

(10 pont)

Ajánlott irodalom

Világirodalmi lexikon. Bp. 1993.

Vásárhelyi Miklós: Így élt Garibaldi. Bp. 1983.

Itália vagy Olaszország útikönyvek

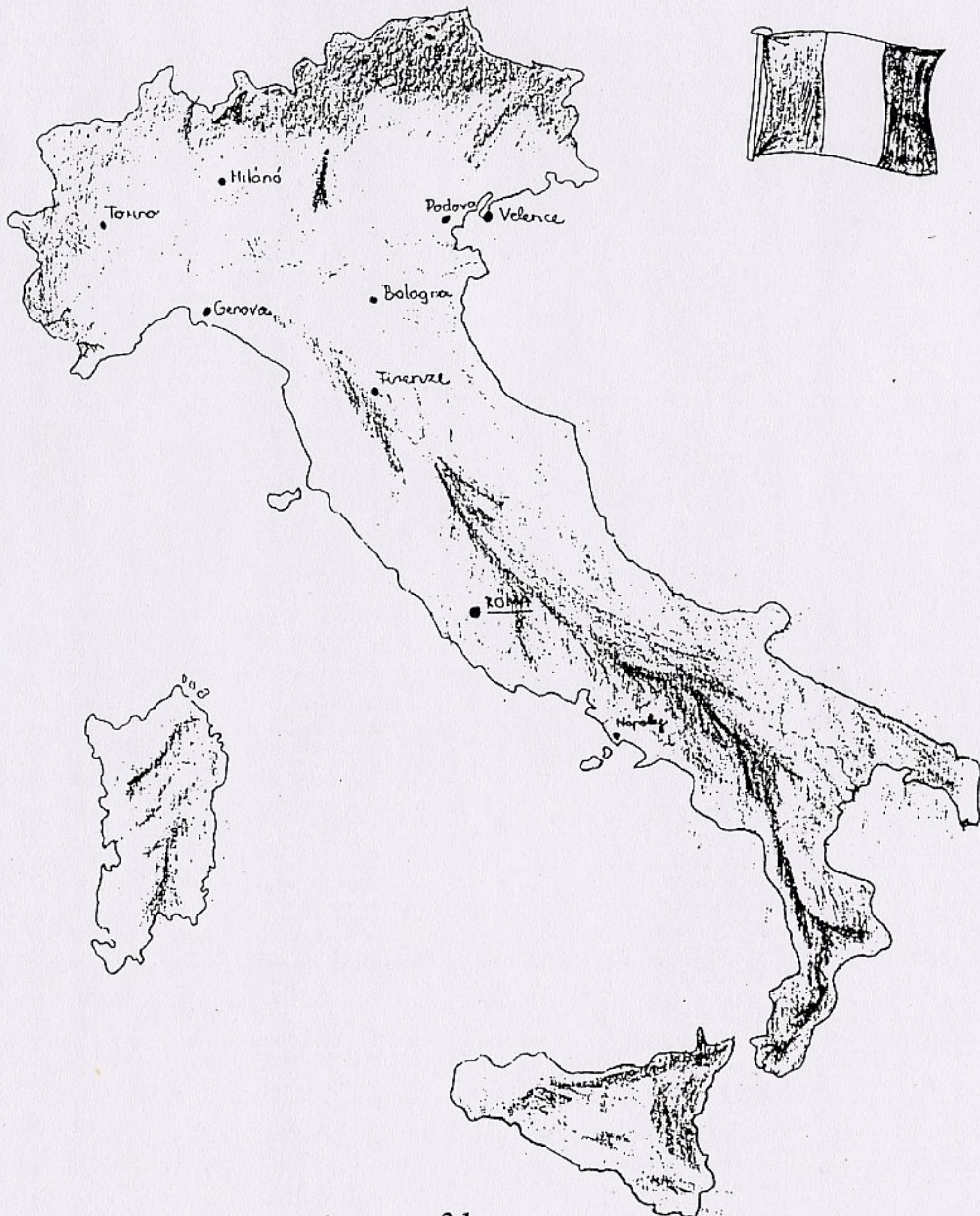

Általános Iskola, Murakeresztúr
4. o.

BARANGOLÁS A KÜLFÖLDI GYERMEKIRODALOMBAN

III. forduló megoldásai

1. Hollandia, Marokkó, Spanyolország, London, Párizs
2. 1889: Az óceánon
1890: Egy tanító regénye
1886: Szív
3. Egy tanév története, egy olasz népiskola harmadik osztályos diákjának tollából.
4. a-b) Olaszország térképe a városokkal és az olasz zászló

- c) Firenze: Medici-kápolna, Dóm, Pitti palota
Milánó: Dóm, Scala, Sforza-kastély
Róma: Colosseum, Capitolium
Velence: Szent Márk tér, Doge-palota, Sínházak hídjai
- 5. Carrone: ő a legmagasabb, apja mozdonyvezető
Betti: ő a legkisebb, apja szenesember
Enrico Bottini: ő tudósít bennünket, apja mérnök
Coretti: macskaprémes sapkát hord, apja fakereskedő
Robetti: mankója van, apja tüzérkapitány
Derossi: ő a legjobb tanuló, apja fakereskedő
Garoffi: bagolyorrú, apja fűszeres
Antonio Rabocco: nyúlpofa, apja kőműves
Precossi: térdig érő zubbonyt hord, apja kovács
Stradi: ő csatázik Frantival, apja borbély
- 6. Az iskola esti tagozatában, a Valdocco utcai óvodában, az angolkóros gyerekek intézetében és a süketnémák intézetében.
- 7. Pedellus, omnibusz, muff, protekció, dívány (kanapé), papírmásé, medál, pajesz (barkó).
- 8.
 - a) „A te fegyvered a könyveid, a te csapatod az osztályod, harcmeződ az egész föld, dicsőséged pedig az emberi civilizáció.”
 - b) „...tőlem telhetően dolgozom azért, hogy szívedről eltűnjön a nyomor, a tudatlanság, a bűn, az igazságtalanság, hogy nyugodtan élhess és gyarapodhass, erődhöz és jogodhoz méltó fényben.”
 - c) „...mindig tisztelettel ejtsd ki azt a szót, hogy tanító, mert a szülő után a legszebb szó, amivel az egyik ember a másikat illetheti.”
 - d) „Addig élünk, míg emlékeznek ránk.”
 - e) „Az iskola olyan, mint a jó anya, alig tudtál beszélni, amikor kivett a karomból, és most egy nagy, erős, jó és szorgalmas fiút ad vissza nekem.”
- 9.
 - a) Franti
 - b) Crossi, tintatartóval
 - c) Nyolc: Coatti, egy fiatal segédtanító, a negyedikes sánta tanító, szemüveges, elegáns, szőke, barkós tanító; a legöregebb tanító a negyedikeseknél; a tornatanár; az igazgató úr; Enricoék tanítója.
 - d) Mindegyikük tanította Enrico öccsét
 - e) Rigoletto, a púpos bohóc képét
 - f) Verdi
 - g) „Tanítómnak – emlékül a 78-as rab. 6 év! Tanulás és remény...”
 - h) Zarándoknak, tengerésznek, katonának, akrobatának öltözik át a kis bohóc egy száguldó lovon.
 - i) Cauer grófról (1810–1861), aki az egységes Olaszország megteremtője, első miniszterelnöke.
 - j) A 16. hadosztályban, a negyevenkilencesek negyedik zászlóaljában.
 - k) Pinot Borgo

l) Legyezőről, vízfestékről, gyümölcsről

m) Tisziiskolások, gyalogság, műszakiak, alpesi vadászok, rohamlövészek, tüzérség, hegyi tüzérség, genovai lovasezred.

10. A levelek erkölcsi tanulságai: szülői és testvéri szeretet; hazafiság; szolidaritás az elesettekkel, gyengébbekkel, hála iskolánk és tanáraink iránt, tisztelet az öregeknek.

11. Egyéni megoldás.

12. Az egyesült Olaszország tartományai

13. Csak tavaszig várni.
Éljen Garibaldi!

14. Kossuth Lajos: az 1848/49-es magyar szabadságharc vezéralakja.
Klapka György: az 1848/49-es szabadságharc idején Komárom várának fővezére.
Türr István: bajai születésű százados, Garibaldi szárnysegédje.
Garibaldi: a független, egységes Olaszország egyik megteremtője, szabadsághős.

15. 1882. június 2-án halt meg, Caprerán temették el. Utolsó kívánsága az volt, hogy holttestét vörös ingben, máglyán égessék el, és hamvait kristálykehelyben kedvenc ciprus fája lábánál földeljék el a legszűkebb családi és baráti kör jelenlétében.

16. Garibaldi portréjának kiegészítése

Dózsa György Általános Iskola, Zalaegerszeg
4. b

BARANGOLÁS A MAGYAR GYERMEKIRODALOMBAN

I. forduló

Janikovszky Éva: A hét bőr

1. Minden regény feldolgozása az író életének bemutatásával kezdődik. Most azonban nem mi fogunk kérdezni. Tegyetek fel ti három olyan kérdést az író életével kapcsolatban, amelyek együtt felölelik Janikovszky Éva életútját!

(6 pont)

2. A könyvtárban bogarászva több Janikovszky Éva kötettel is találkozhattatok. Gyűjtsétek össze műveit (legalább ötöt)!

(5 pont)

3. Ki Réber László? Mi köti az ő nevét Janikovszky Évához?

(2 pont)

4. Regényünk szereplői gyerekek. Mindegyiküknek megvan a maga hobbija, jellemző tulajdonsága, cselekedete. Nektek csak meg kell találni, kire mi jellemző. (Egy névhez több állítás is kapcsolódhat.)

Tulajdonságok: GYES-en lévő kismamának vitt könyvet; ő kapott puszit, plakátot rajzolt; unokabátyja tévés; bélyeggyűjtő; megírta a csatakiáltást; a nőnap sztárja; a pótfarsangon öltönyben és nyakkendőben jelent meg, levelet írt a sportriporternek; visszaszerezte Brekitől a vaskazetta kulcsát; megírta a „Mi folyik a folyosón?” című művet; ő a helyes kis szőke csaj; ő a takarékbélyeg-felelős; lépcsőn olvasta a kötelező olvasmányt; szorgalmazta a városvédő klubot; tőle vette el Krisztián a bélyegzőt; állandóan rejtvényt fejt; „miatta” volt a zsibvásár; MMBB-n sakk-korrepetálást kért; koszos kismaciért motoroszeműveget adott; a nagybátyja Karcsi bácsi.

- 8.
- a) Rajzos szómagyarázat. A következő szavak jelentését rajzoljátok le!
gramofon, ródli, stempli, pianínó, szaletli, kredenc, tornác, MATCHBOX, szuszék, guzsaly
(20 pont)
- b) Mondjátok másképp! Pl.: portya = túra, kirándulás.
tuti, szanálják, specialitás, atlasz, patronál, macerál, loggia, stimmel
(8 pont)
9. Szurkapiszkák. Ezek a kérdések a regény apróbb részleteire vonatkoznak.
- a) Hányan járnak a 7. b osztályba?
(1 pont)
- b) Milyen nemű a mesélő?
(1 pont)
- c) Milyen kertvárosi emléktárgyakat állítottak ki a gyerekek?
(6 pont)
- d) Mit szeretne Vilma néni?
(3 pont)
- e) Milyen alkalommal használták először jogosan a HÉT BŐR pecsétet?
(1 pont)
- d) Ki az a Rigó Jancsi?
(1 pont)
- e) Miért az első osztályos szülők sütije a sláger a farsangon?
(1 pont)
10. Moncsicsi, ET, úttörő – a közelmúlt fogalmai. Kérdezzétek meg a felnőtteket, hogy mit is jelölnek ezek a szavak!
(3 pont)
- 11.
- a) Régi használati tárgyak nevét soroljuk most fel. A feladatotok, hogy derítsétek ki, mire használták ezeket a tárgyakat.
fokla, mángorló, sulyok, cséphadaró, csanak, kapca
(6 pont)
- b) Ma milyen tárgyat használunk a fenti tárgyak helyett?
(6 pont)
12. A regény szereplői parkot is építettek, tele szebbnél szebb növényekkel, virággal. Képzeljétek el, hogy ebben a parkban helyet kap egy virágnaptár is, amit nektek kell megtervezni! Minden hónaphoz olyan virágot kell ültetni, ami abban a hónapban nyílik. Készítsétek el ennek a naptárnak a rajzos tervét! A naptár márciustól októberig tartalmazza a virágneveket is!
(16 pont)
13. Az úgy volt... Bizonyára a ti osztályotok élete is vidám eseményekkel tarkított. Írjátok meg nekünk egyik kedvenc humoros iskolai történeteteket!
(20 pont)

14. Keressetek lakóhelyeteken olyan értéket (épületet, épületrészletet, zöld területet, szobrot, emlékművet stb.), amit szerintetek meg kell védeni, felújítani vagy megszeépíteni! Ezeket rajzoljátok vagy fényképezzétek le! A képek mellé néhány mondatos magyarázatot is írjátok! (Minimum 3 képet várunk.)

(20 pont)

Versenyen kívüli feladat!

Ha a sok kutatás, fogalmazás és rajzolás után van még kedvetek a regénnyel foglalkozni, akkor kérünk benneteket, írjátok meg néhány mondatban a véleményeteket a regényről! Erre a feladatra persze nem jár pont. Kérjük, hogy a véleményeteket is külön lapon juttassátok el nekünk! Köszönjük!

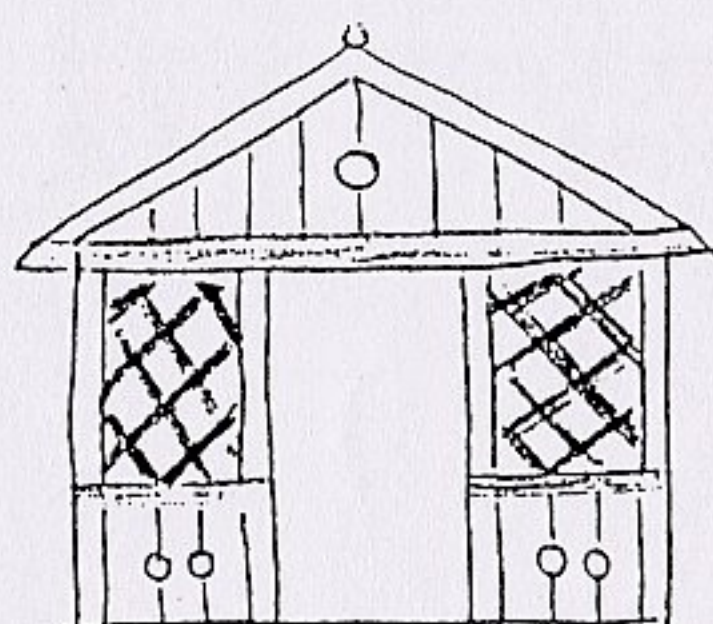

Ady Endre Művészeti Általános Iskola és Gimnázium
Zalaegerszeg
6. b

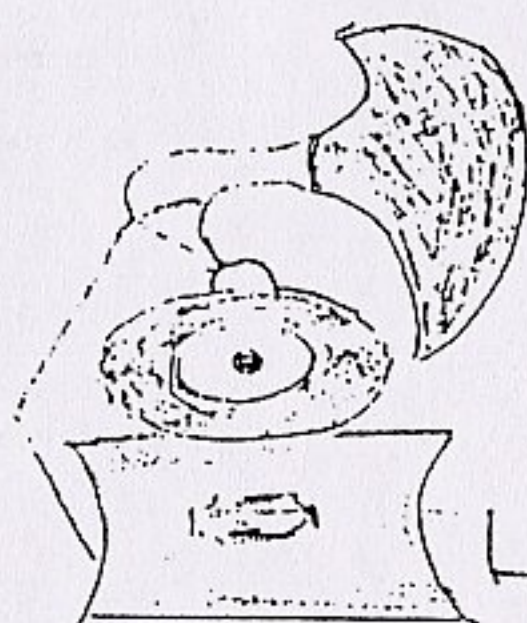
BARANGOLÁS A MAGYAR GYERMEKIRODALOMBAN

I. forduló megoldásai

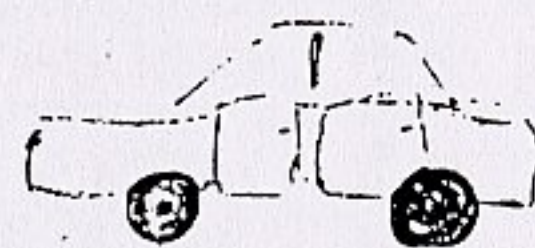
1. Pl: Hol született? Milyen iskolát végzett? Hol dolgozott?
2. Bertalan és Barnabás; Ha én felnőtt volnék; Már iskolás vagyok; Málnaszörp és szalmaszál; A nagy zuhé; Örülj, hogy fiú!; Örülj, hogy lány!...
3. Réber László A hét bőr című könyv illusztrátora. Janikovszky Éva könyveit ő egészíti ki rajzaival.
4. Jutka: unokabátyja tévés; szorgalmazza a városvédő klubot; MMBB-n sakk-korrepetálást kért.
Zsombó: plakátot rajzolt; tőle vette el Krisztián a bélyegzőt; miatta volt a zsidóvásár; nagybátyja Karcsi bácsi.
Bunder: ő a takarékbélyeg-felelős; állandóan rejtvényt fejt; bélyeggyűjtő.
Csibor: a pótfarsangon öltönyben jelent meg; lépcsőn olvasta a könyvet.
Móni: ő szerzi vissza Brekitől a vaskazetta kulcsát; ő a helyes kis szőke csaj; gyesen levő kismamának vitt könyvet.
Gruber: megírta a Mi folyik a folyosón című művet.
Mesélő: ő kapott puszit; ő a nőnap sztárja; ő írt levelet a sportriporternek.
Attila: megírta a csatakiáltást.
Ági: a koszos kismaciért motoros szemüveget adott.
5. Hasonlatpárosítás: A – b; B – g; C – e; D – c; E – a; F – d; G – f
6. Ottilia, inkább zongoráznál! Bizsereg a tenyere, mint Mihály bácsinak, ha értelmes munkát lát.
7. falikút, csillár, falióra
8. a) Rajzos szómagyarázat

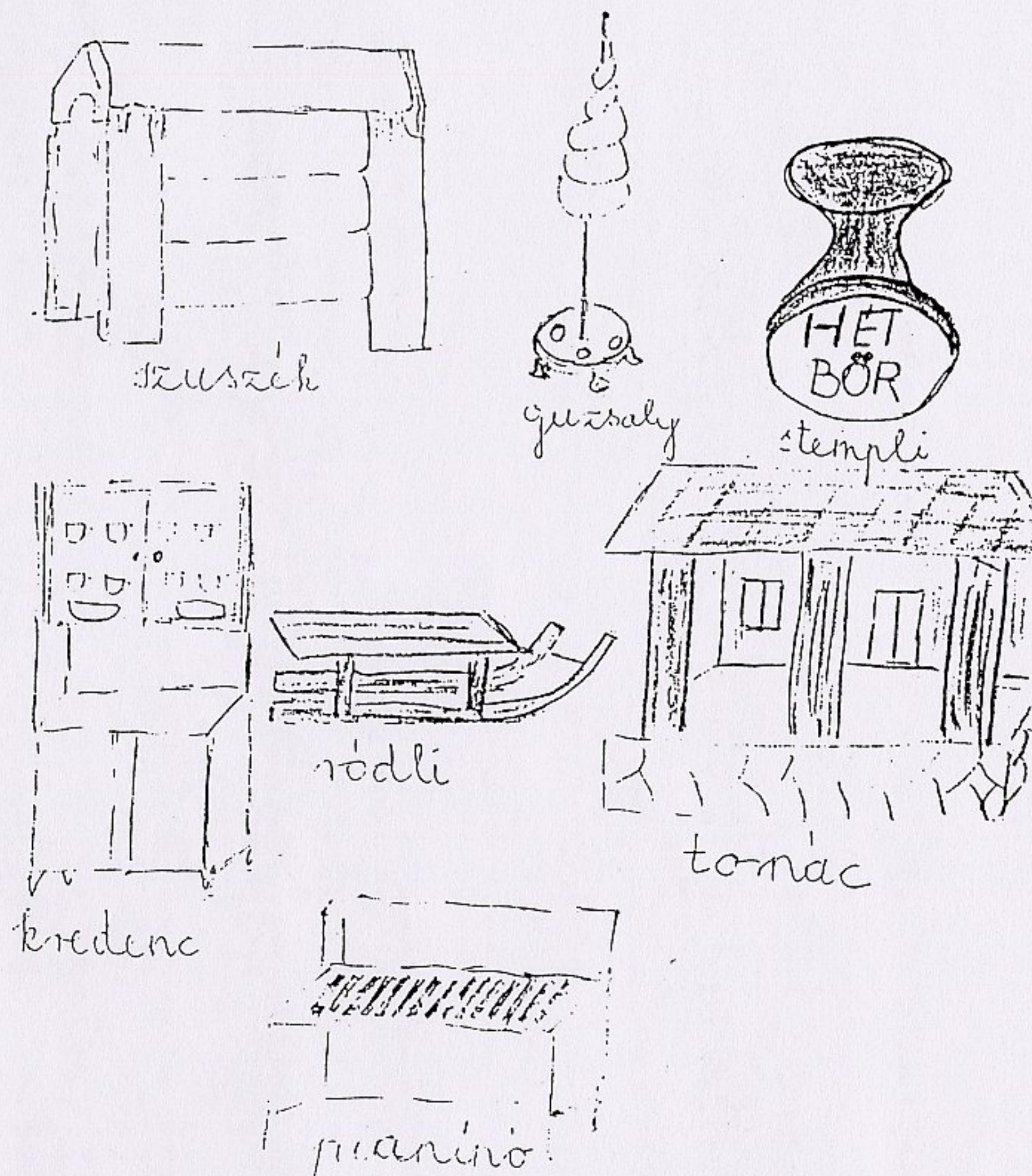
szalutli

gramafon

MATCHBOX

- b) tuti = biztos
 szanálják = selejtezik, rendezik, lebontják
 specialitás = jártasság, sajátosság
 atlasz = térkép
 patronál = támogat
 macerál = piszkál, molesztál
 loggia = erkély
 stimmel = egyezik

9.

- a) 33 fő jár a 7. b osztályba.
 b) Fiú.
 c) Brunder ellenőrzője: „Dorottya megint nevetgélt tanítási időben. Udvari salak gyógyszeres dobozban. Újtelepiek menjetek haza! Füzetre ragasztott rágók. Kibelezett golyóstollak. Tintába mártott radír.
 d) Vilma néni egyedül szeretne menni a moziba, kávéházba, magányra vágyik.
 e) A HÉT BŐR pecsét először a játékbörze után Zsombó anyukájának írt képeslapon szerepelt először.
 f) A Rigó Jancsi egy sütemény neve.
 g) Mert az első osztályosok süteményei házi készítésűek voltak.

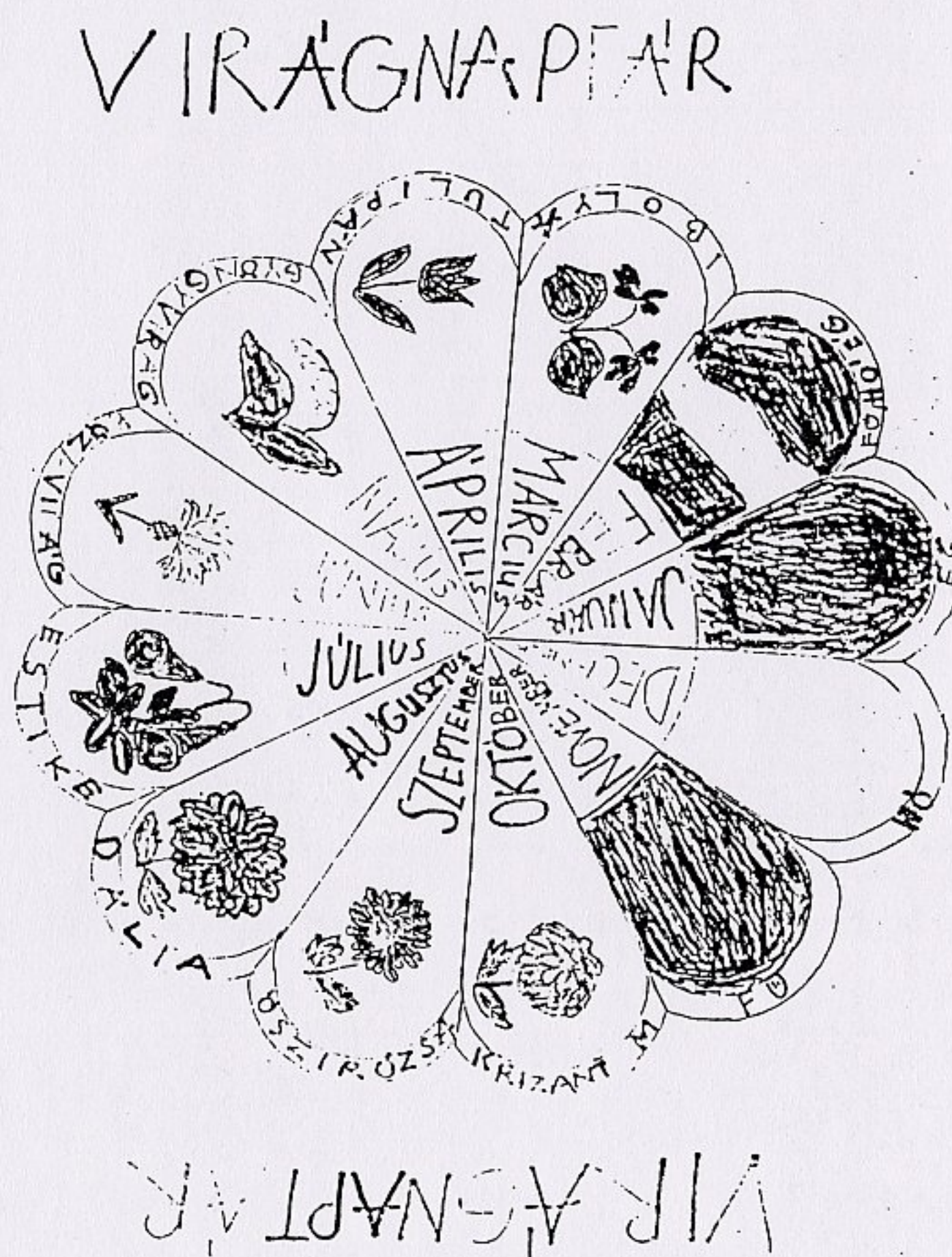
10. Moncsicsi: majomszerű szőrös állat, figura, kabala
E. T.: földönkívüli lény, az azonos című film főszereplője
úttörő: gyermekszervezet

11.

- a) fokla: világítás
mángorló: ruha szárítása, vasalása
sulyok: mosáskor a piszkos ruha kiverésére szolgáló eszköz
cséphadaró: mag kipergetése a kalászból
csanak: víz merítésére szolgált
kapca: zokni helyett régen ezzel tekerték be a lábat a csizma alatt

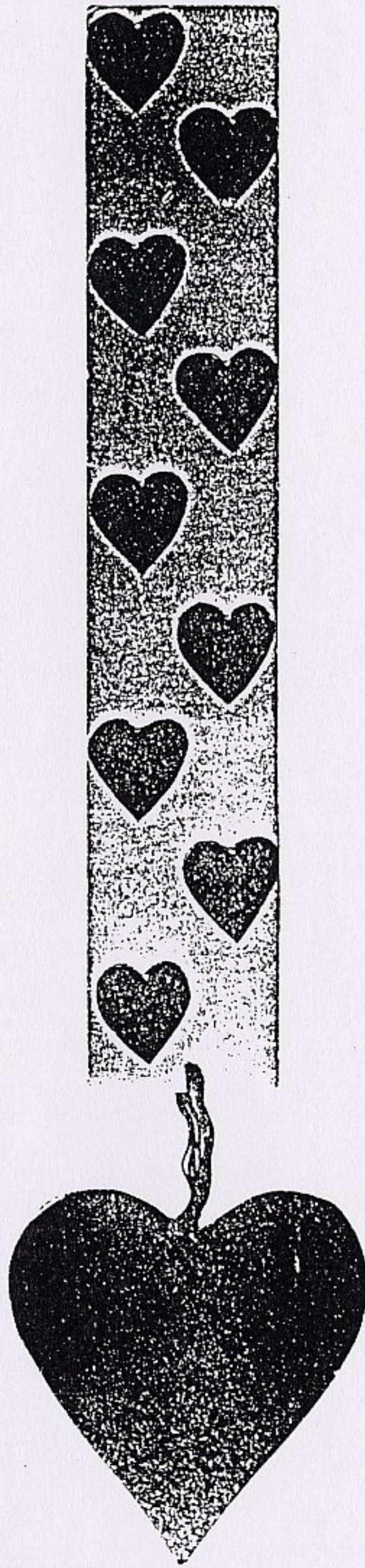
- b) villanylámpa
vasaló
mosógép
cséplőgép
pohár
zokni

12. Rajzos virágnaptár

13. Egyéni megoldás

14. Egyéni megoldás

Szívesek csapata, Zalaszentgrót
5. b

BARANGOLÁS A MAGYAR GYERMEKIRODALOMBAN

II. forduló

Mándy Iván: Csutak és a szürke ló

„A gyerekek világában a valóság és az álom keveredik. Ők megértnek olyan titkokat, amiket a felnőttek többsége már nem... Én magam... csupán

hallgatom, figyelem, szeretem és írom az ifjúságot. Senkit sem akarok rábeszélni semmire. Legfeljebb arra, hogy aki képes rá, maradjon fiatal.”

1. A betűhalmaz az író életéhez kapcsolódó adatokat és regényeinek címét rejt három irányban (függőlegesen, vízszintesen és átlósan). Keressétek meg mind a nyolcat!

A	Y	F	B	U	D	A	P	E	S	T	D	R	U	O	P	I	U
H	R	L	G	K	Z	R	S	J	S	F	J	A	F	G	J	T	Z
B	F	N	O	U	R	G	E	M	É	L	Y	V	Í	Z	F	U	A
A	U	A	O	H	F	O	R	E	L	É	Y	B	U	I	P	A	R
U	R	H	A	L	O	C	S	O	L	Ó	K	O	C	S	I	R	K
M	E	R	Z	U	D	T	R	S	D	K	Z	E	F	E	G	O	L
G	F	R	E	Z	I	A	K	D	N	F	T	I	E	J	C	B	Q
A	H	F	N	U	O	R	B	Z	E	H	É	J	P	T	B	I	T
R	H	G	Y	K	I	Z	R	Á	R	K	P	Z	W	H	Z	N	R
T	E	L	E	F	U	K	A	T	L	H	A	J	O	N	T	H	A
E	A	A	D	E	R	E	H	K	F	N	U	Z	T	J	G	O	F
N	V	T	I	F	E	R	T	E	F	G	A	S	G	T	I	O	G
D	G	T	D	E	Z	I	H	L	Z	I	O	V	D	Z	I	D	D
Í	F	D	I	Z	K	G	T	É	R	U	E	Z	A	H	I	F	J
J	G	U	Á	L	O	T	U	S	Z	I	T	R	E	D	E	Z	I
J	T	U	K	F	R	U	I	O	J	J	G	D	S	E	Á	E	H
G	H	K	L	I	G	J	K	F	H	H	L	V	N	E	I	S	S
F	E	L	E	I	K	O	V	D	J	F	H	K	V	D	K	F	Z

(8 pont)

2. Mándy Iván Csutakról nemcsak egy regényt írt. Gyűjtsétek össze a többi Csutak-regény címét!

(3 pont)

3. Csutak barátait több különböző helyről ismeri. Kit honnan?

Pazár Micu, Drugics Ági, Csiríz, Kamocsa Jenő, Drugics Cézár, Kati, Nagy Béla, Dochnál, Színes Géza

Szigetre járók	Ér utcai színészek

(10 pont)

4.

a) A regényben előkerül maga az író is. Mivel foglalkozik a regény szerint?

(1 pont)

b) Mi mindent gyűjt a regénybeli Mándy a gyerekek körében?

(1 pont)

c) Hogyan jellemezte regénybeli önmagát az író?

(1 pont)

5. Mi mindent fedeznek fel a gyerekek?

(3 pont)

6. Szómagyarázat. Magyarázzátok meg a következő szavak jelentését!

kupé, papundekli, atmoszféra, vágóhíd, napfolt, zsoké, periszkóp, tüllfátyol

(8 pont)

7. Hasonlatkereső. A hasonlatok egyik felét megadjuk, nektek a másik felét kell megkeresnetek a regény szövegéből.

..., mint egy hashajtóreklám.

... olyan, mint egy nyúzott macska.

..., mint egy imbolygó bárka.

..., mint egy sötét háló.

..., mint bús lámpa.

(5 pont)

8. Szurkapiszka

a) Milyen utcában „horgászott” a fiú kincsekre az ablakban?

(1 pont)

b) Kinek, milyen című színdarabja főszerepét játszotta volna Csutak, ha nem rabolják el?

(2 pont)

c) A gyerekek berendezik a vasúti kocsit. Ki mit hoz?

(6 pont)

d) Kamocsáék házában hogy hívják a házfelügyelőt?

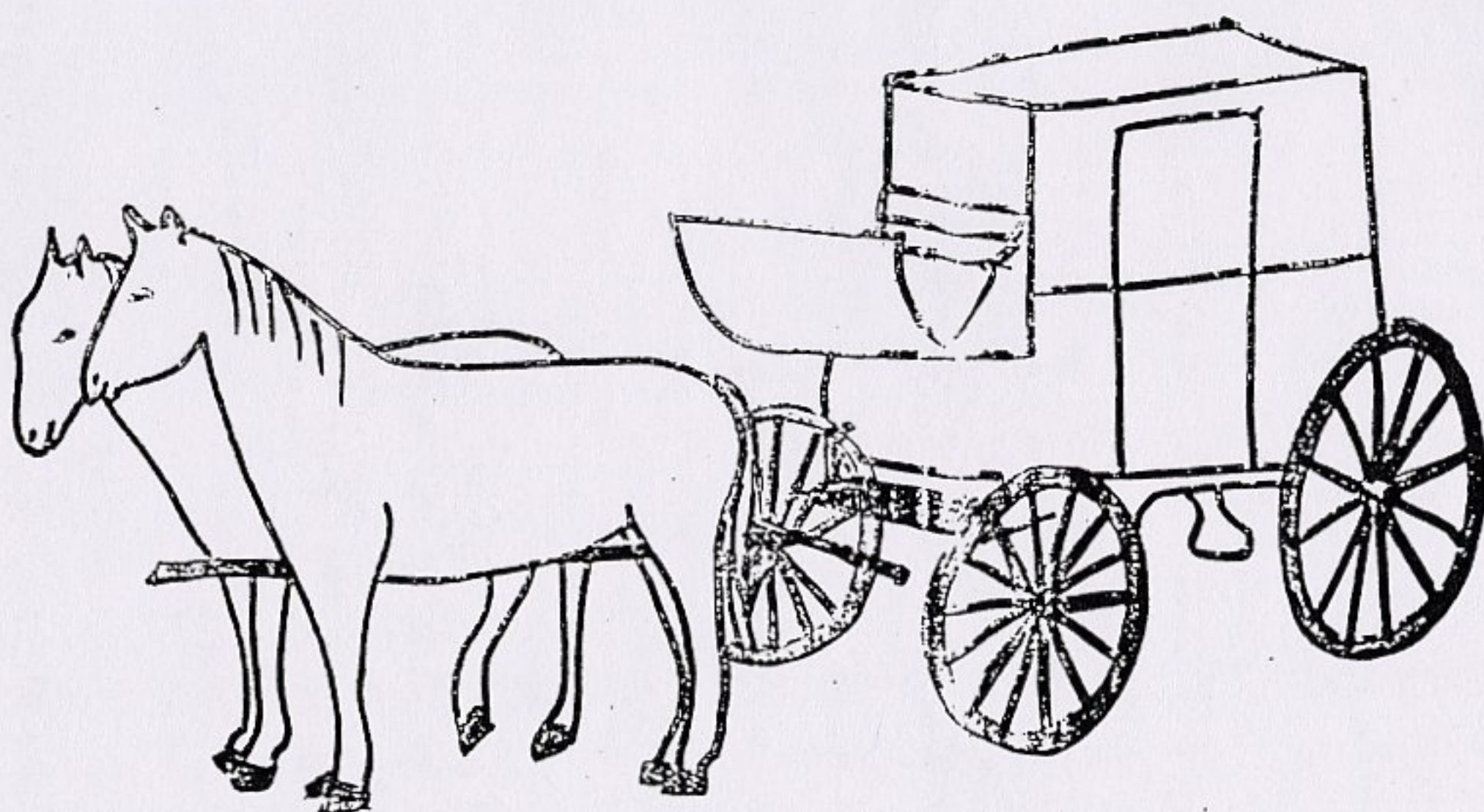
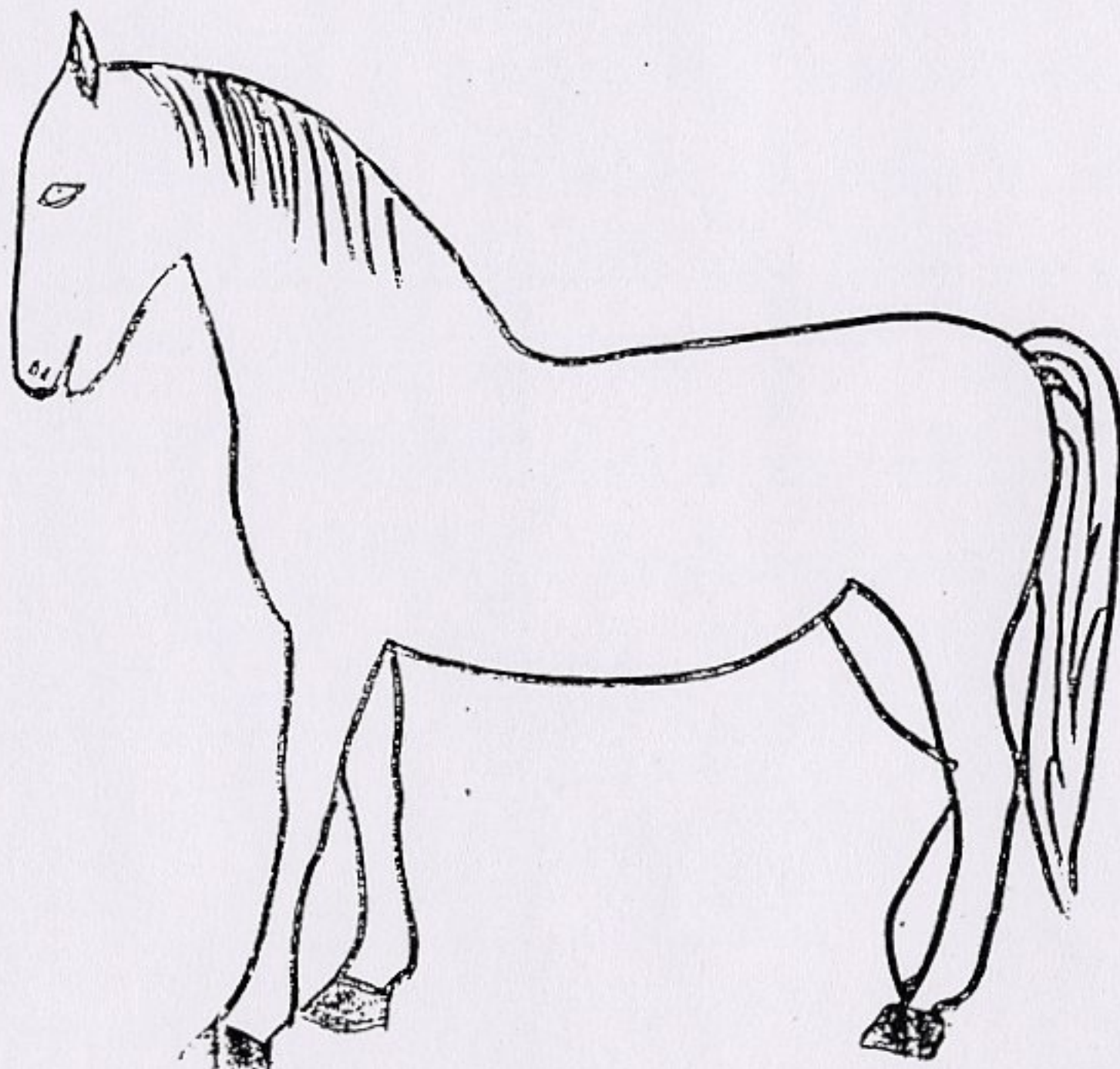
(1 pont)

e) Képzeltbeli vásárláskor milyen budapesti nevezetességeket vesz meg Csutak Katinak?

(5 pont)

9. Ló felszerszámozása. A lovakat az ember régóta munkára fogja. Hátára ülve lovagol rajta, vagy a kocsi elé fogja. Ehhez azonban különböző lószerszámokra van szükség. Mi megadjuk a szerszámok nevét, ti pedig rajzoljátok a lóra, milyen is az a szerszám! A rajzok mellé írtátok oda az eszköz neve előtti számot! Azt is nektek kell eldönteni, hogy melyik lóra melyik szerszám való!

1. izzasztó
2. hámfa
3. hámiga
4. heveder
5. homlokszíj
6. istráng
7. kengyel
8. nyereg
9. orrszíj
10. pofaszíj
11. rúdtartószíj
12. szár
13. szemző
14. szügyszíj
15. torokszíj vagy állszíj
16. zabla

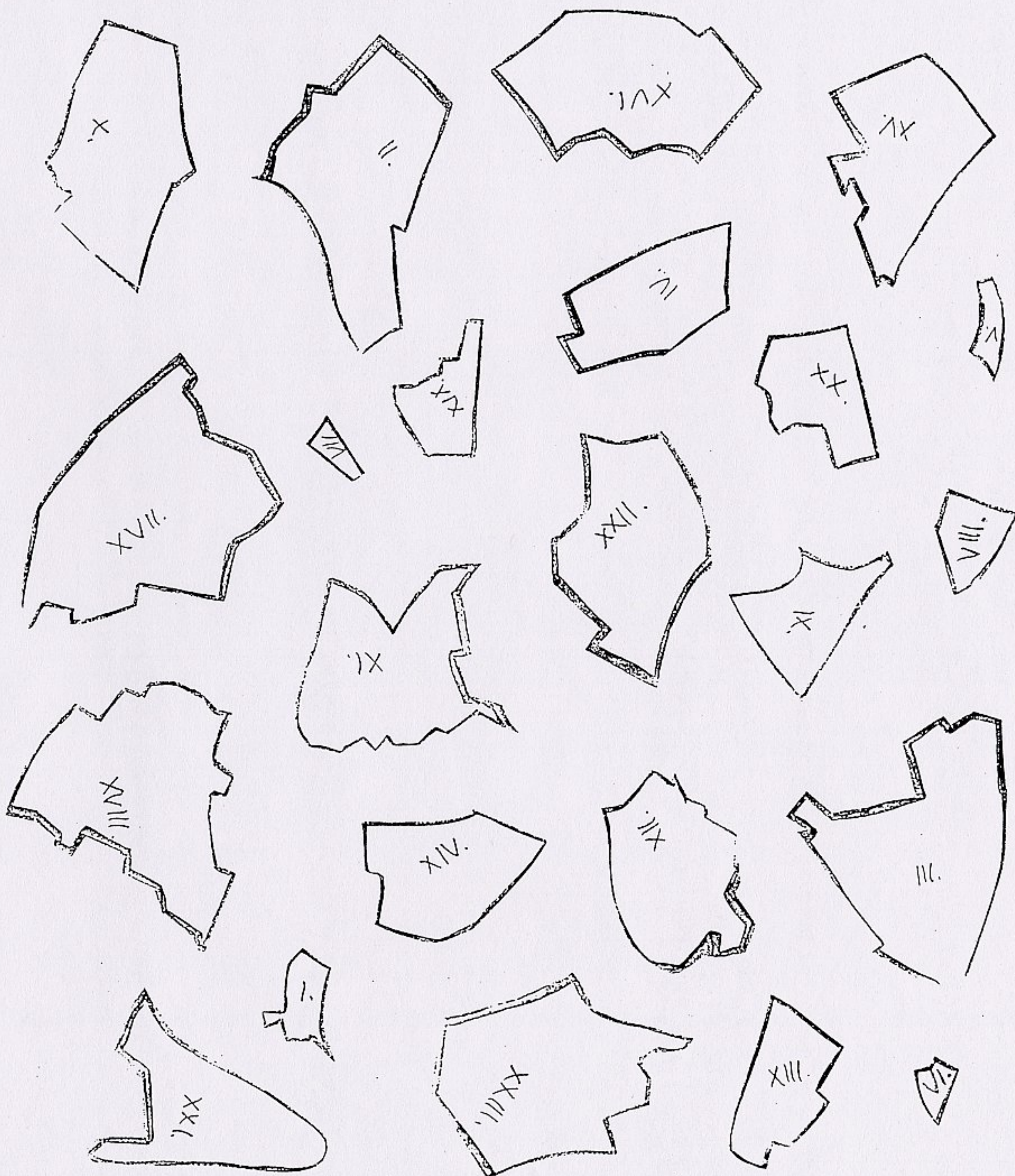

(46 pont)

10. A feladatlapban megtaláljátok a feladathoz szükséges játékdarabkákat. Vágjátok ki, és állítsátok össze belőlük Budapest térképét! Ha kész a térkép, írjátok be az itt megadott városrészek neve előtti számot a megfelelő helyre!

1. Angyalföld; 2. Belváros; 3. Budafok; 4. Csepel; 5. Erzsébetváros; 6. Ferencváros; 7. Gazdagrét; 8. Istenhegy; 9. Józsefváros; 10. Kelenföld; 11. Kispest; 12. Kőbánya; 13. Óbuda; 14. Pestszentlőrinc; 15. Rákospalota; 16. Rózsadomb; 17. Soroksár; 18. Tabán, 19. Terézváros; 20. Újpest

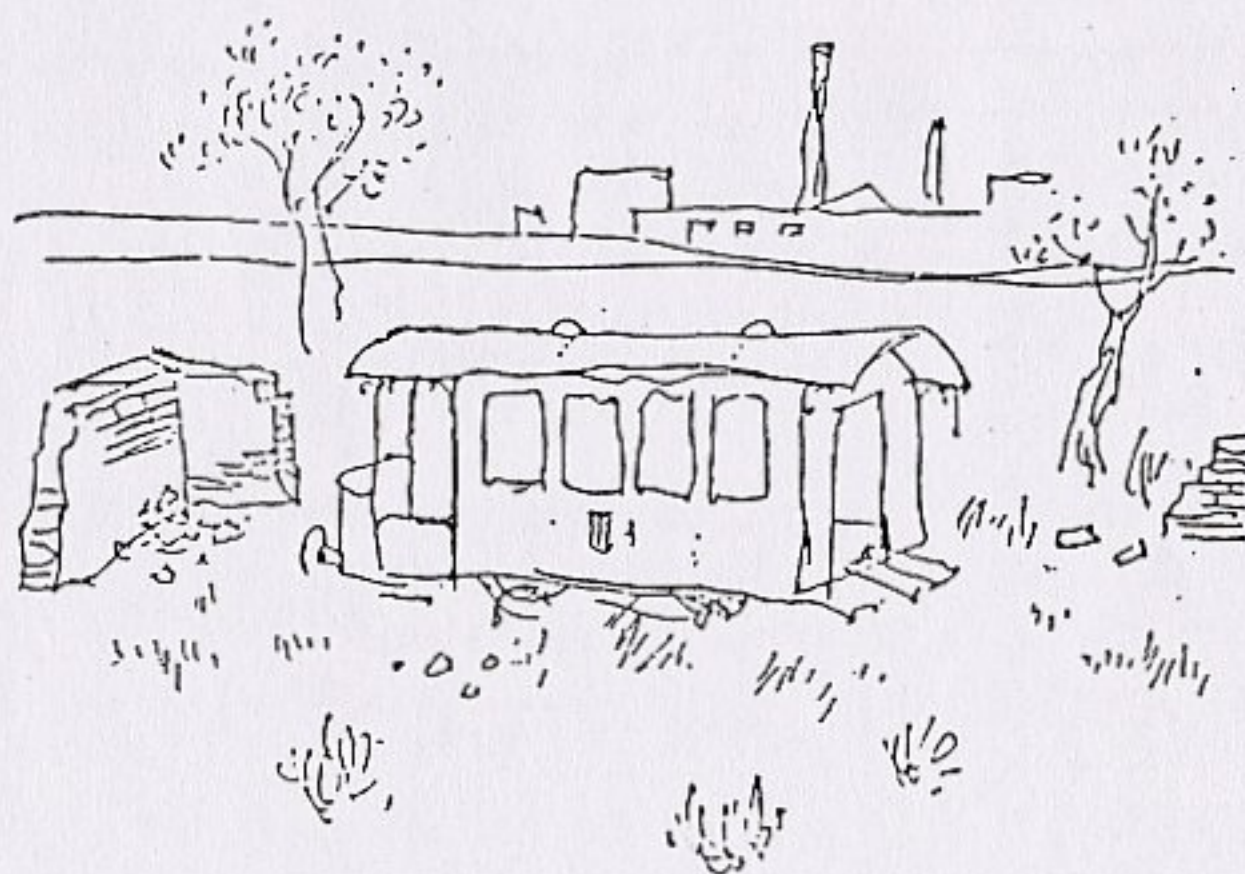
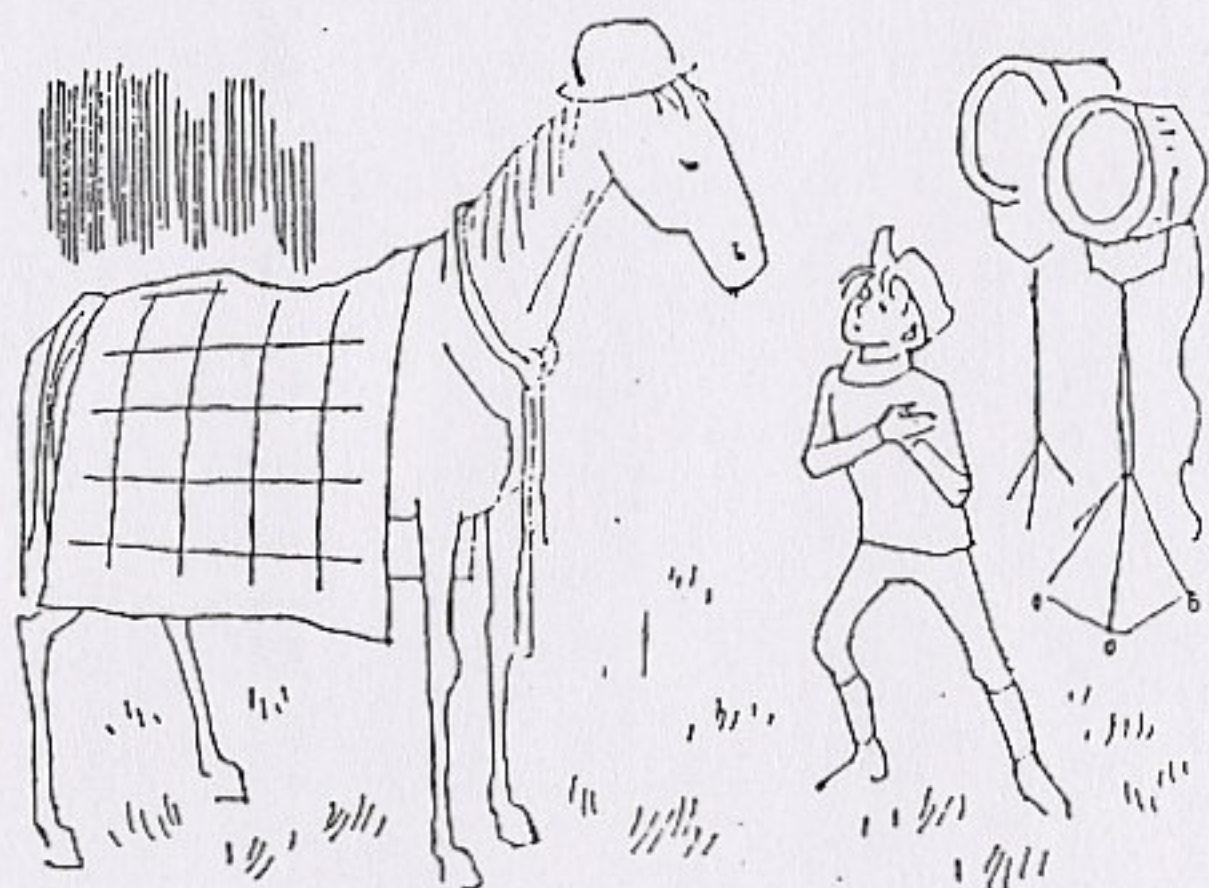
(25 pont)

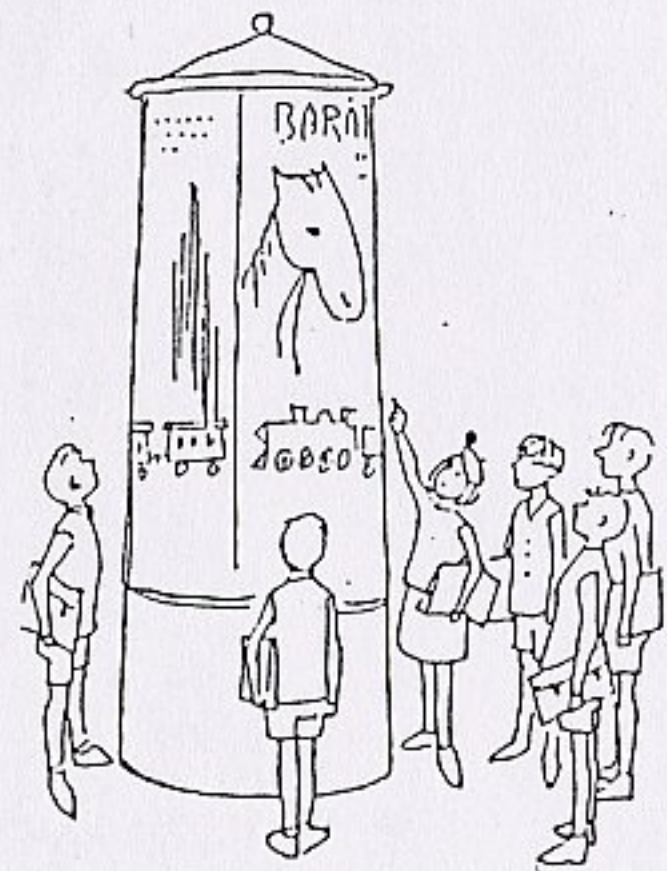
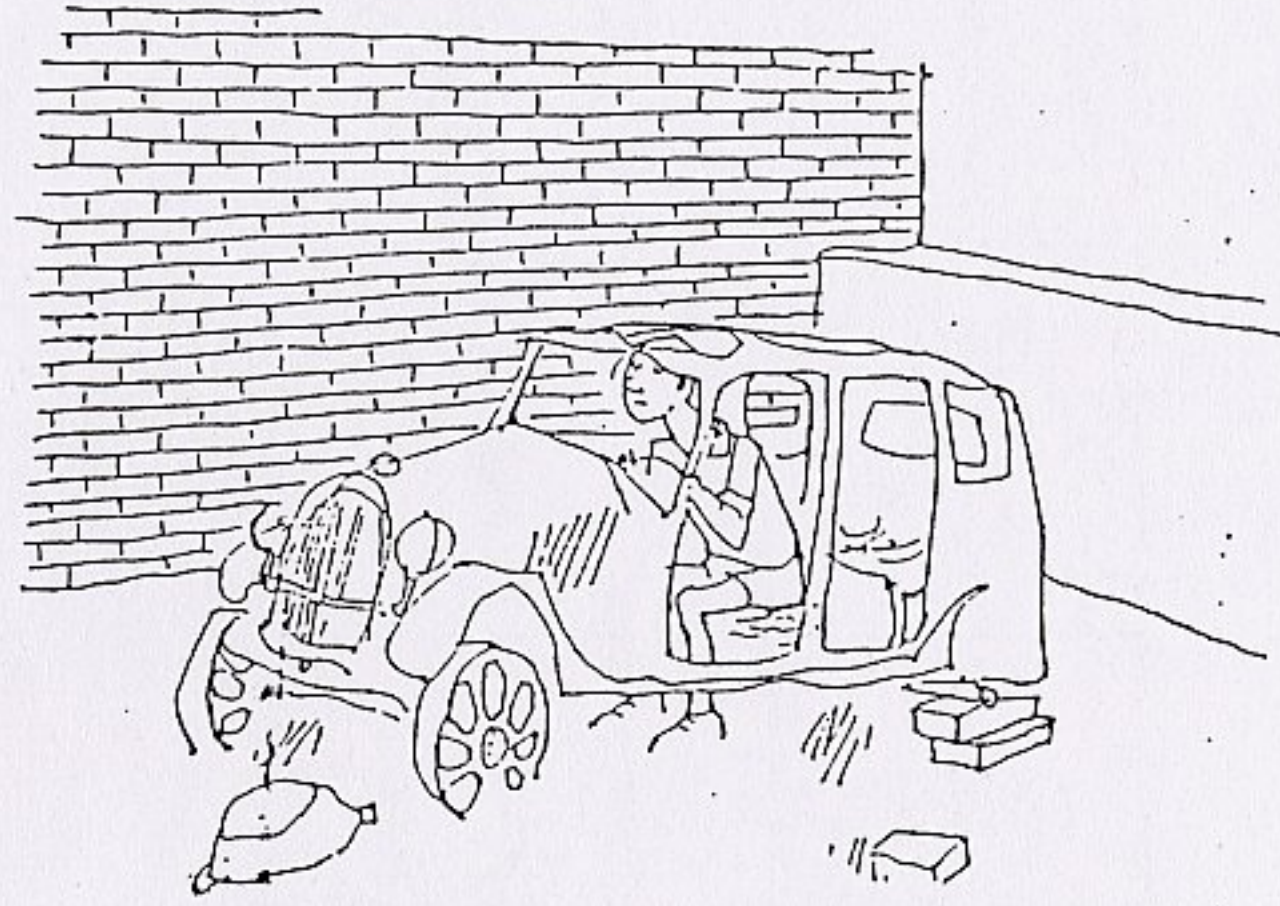

11. A gyerekek nagy érdeklődéssel figyelik a filmforgatás eseményeit. Az ott dolgozók közül sok embert megismernek. Ti tudjátok, hogy mit csinálnak az egyes szakemberek? Ha nem, nézzetek utána, és írjátok le, mi a dolga!
rendező, vágó, producer, operatőr, forgatókönyvíró, hangmérnök

(6 pont)

12. Az itt látható képeket számozzátok be a regény történetének időrendje szerint! A képek alá írjátok oda, melyik eseményt illusztrálja!

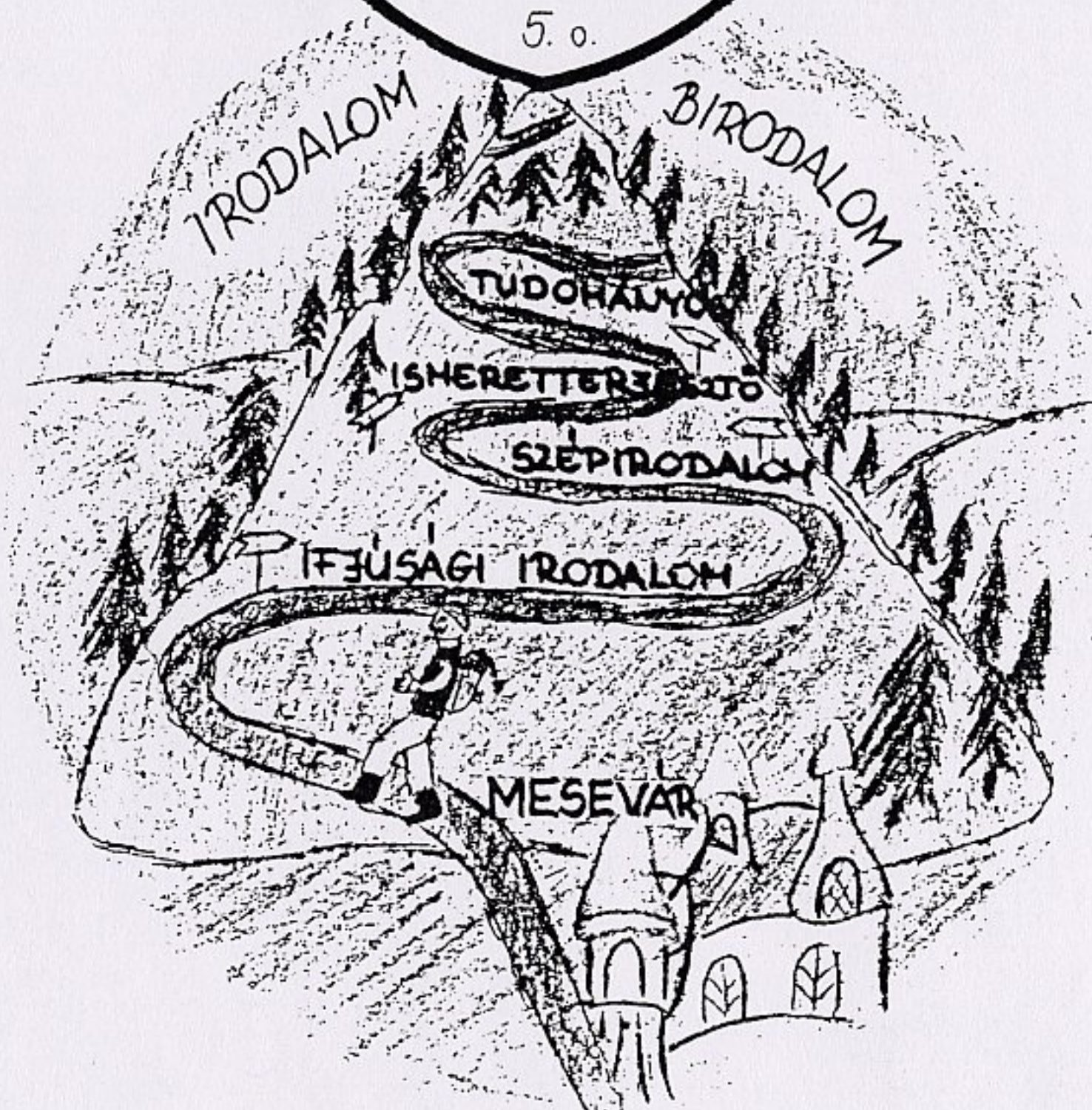
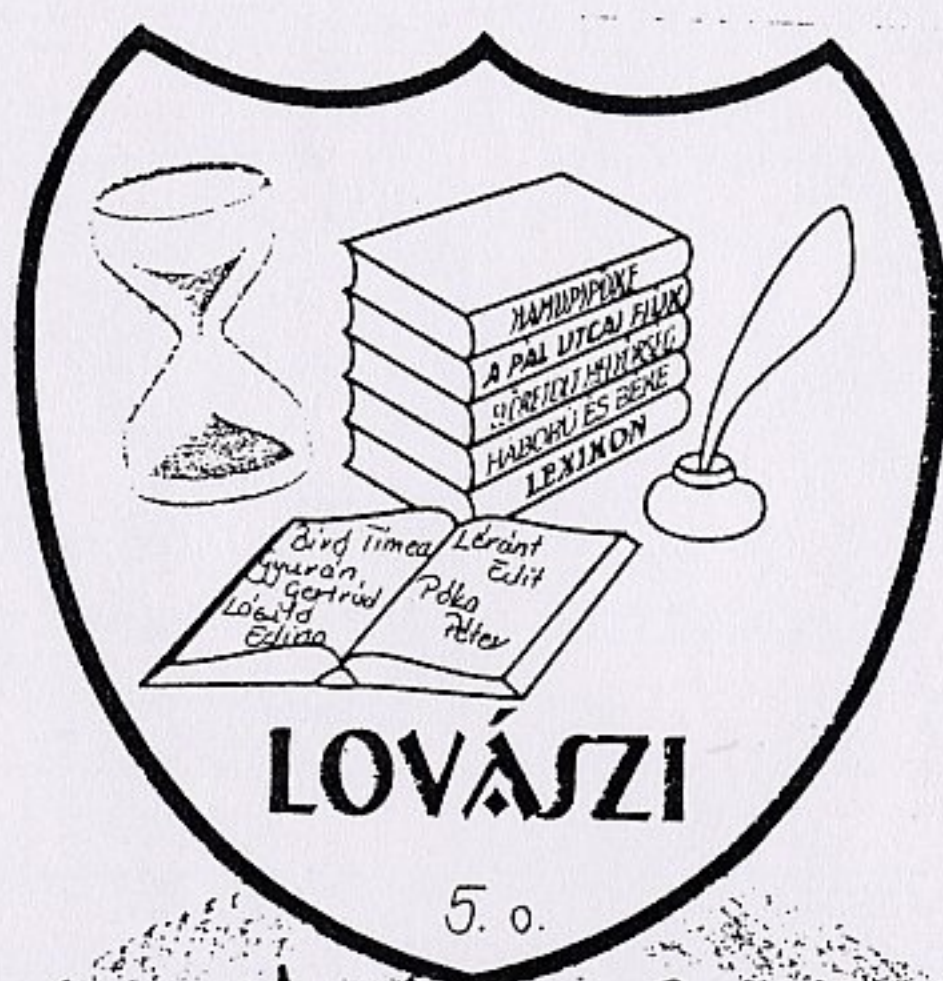

13. Rajzos feladat. Készítsetek képregényt a történet nektek legjobban tetsző részéből (maximum 10 kép lehet)!
(20 pont)
14. Fogalmazás. A regényből a szürke ló egyszer csak eltűnik. Vajon mi lehet a további sorsa? Fogalmazzatok meg a ló naplóját a filmforgatás befejezése utáni időkből!
(20 pont)

Felhasznált irodalom

Ki kicsoda a mai magyar gyermekirodalomban? Debrecen, 1991.
Lovak. Bp. 1991.
Magyar értelmező kéziszótár. Bp. 1972.
Idegen szavak szótára. Bp. 1976.
Budapest térkép. Bp. 1995.

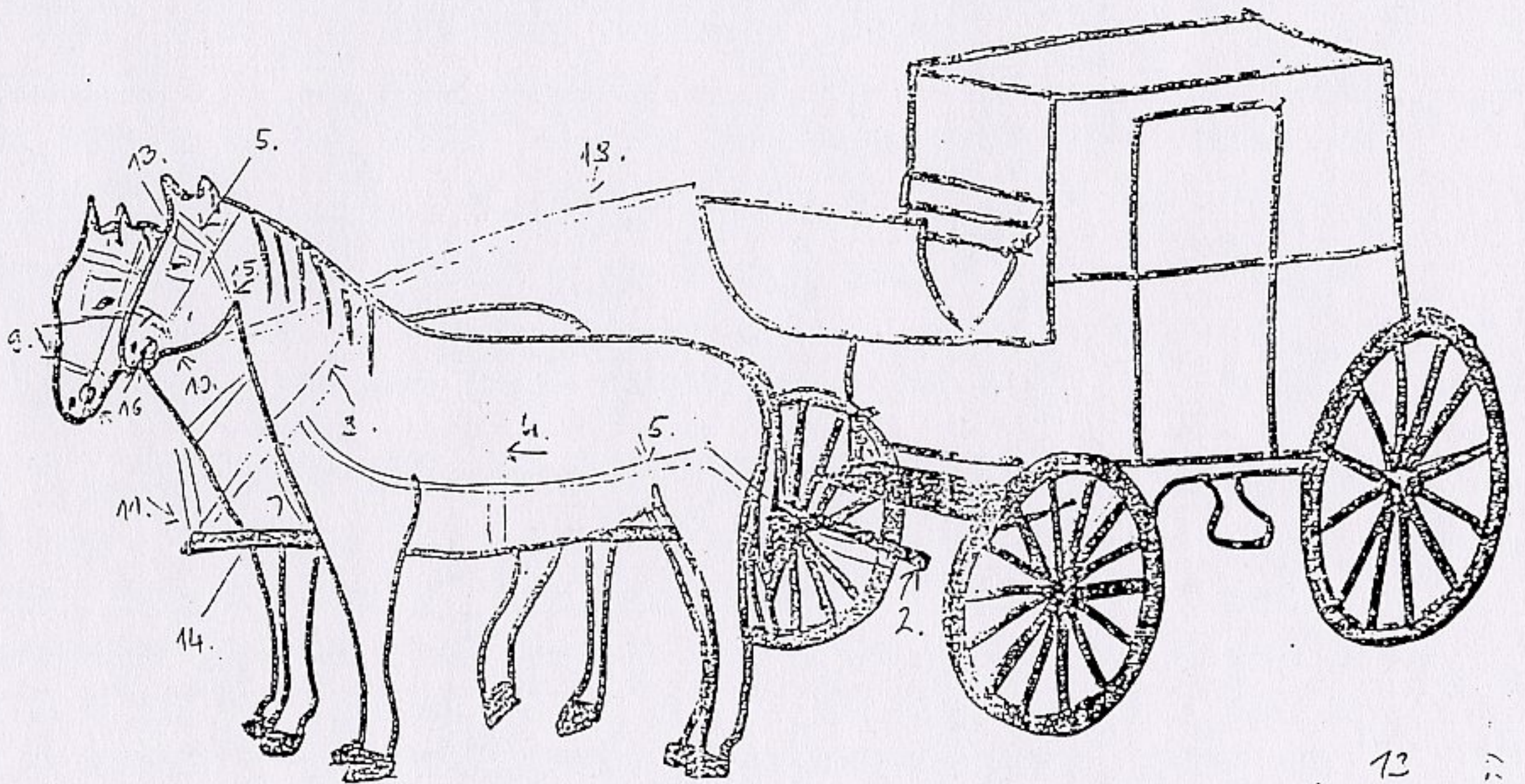
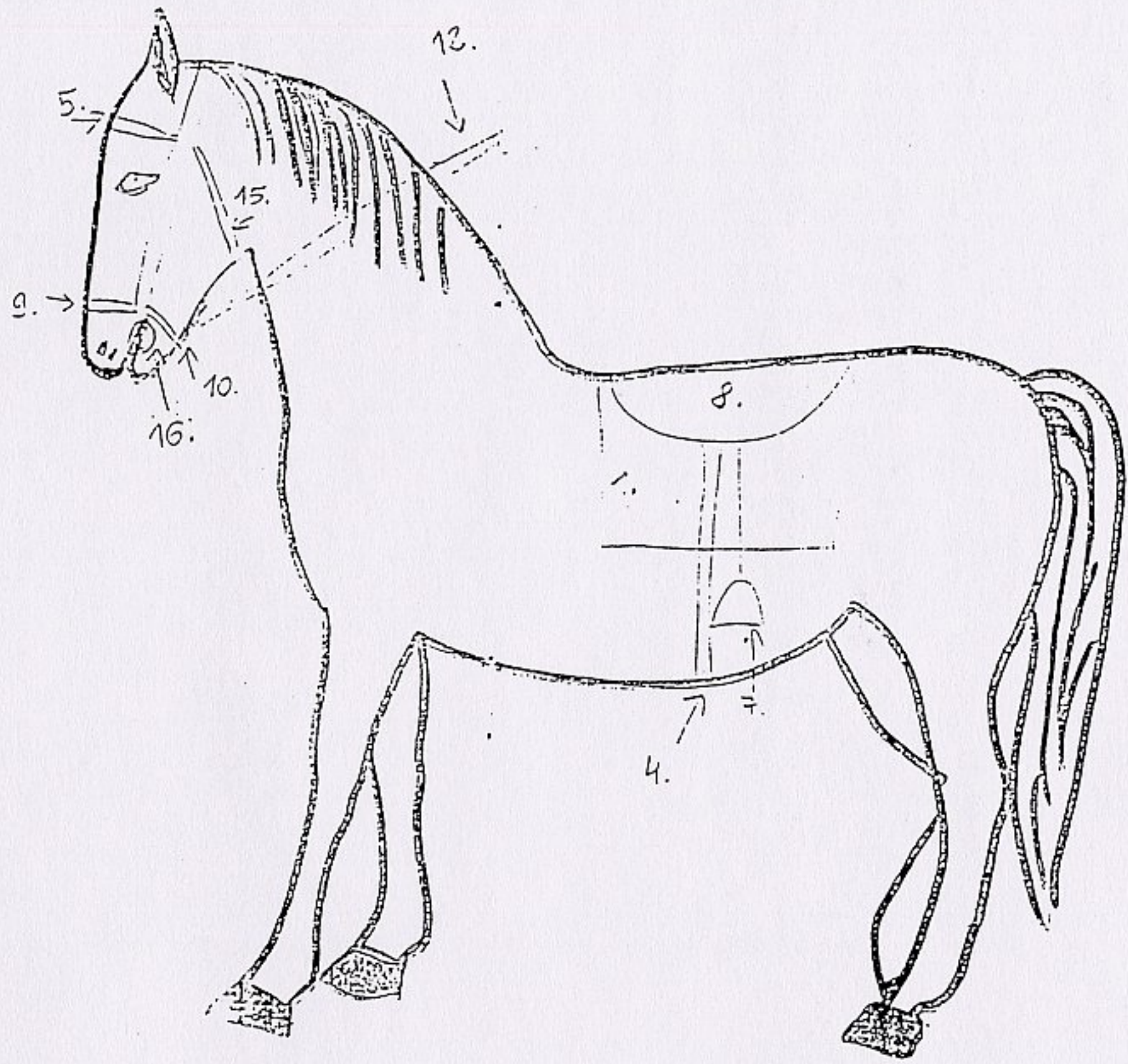
Körzeti Általános Iskola, Lovászi
5. o.

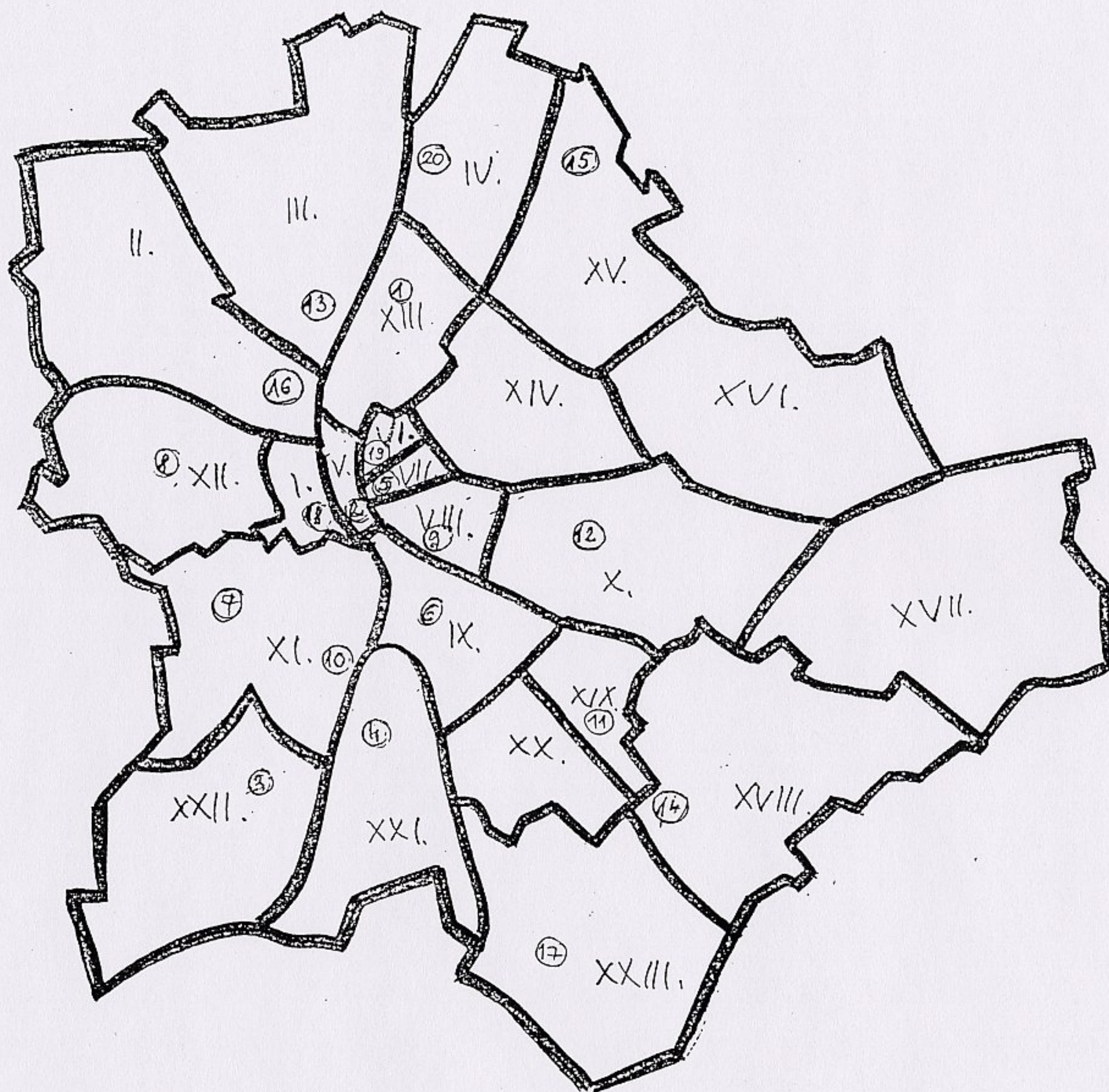
BARANGOLÁS A MAGYAR GYERMEKIRODALOMBAN

II. forduló megoldásai

1. Baumgarten-díj; Budapest; Arnold, a bálnavadász; Átkelés; Az enyedi diák; A locsolókocsi; Mélyvíz; Robin Hood.
2. Csutak és a Gyáva Dezső, Csutak a mikrofon előtt, Csutak színre lép.
3. Szigetre járók: Pazár, Kamocsa, Dochnál, Kati
Ér utcai színészek: Drugics Ági, Drugics Cézár, Csiriz, Nagy Béla, Színes Géza
4. a) A regényben az író hangjátékot ír.
b) A diákok mondásait és neveket gyűjt.
c) „fura pók”
5. A gyerekek felfedezik az autót az udvaron, a pincét és a „szigetet”.
6. kupé: a vonat fülkéje
papundekli: kartonpapír
atmoszféra: légkör, a légnyomás egysége
vágóhíd: vágóállatok levágásával foglalkozó üzem
napfolt: a Nap felületén keletkező sötét folt
zsoké: hivatásos versenylovas
periszkóp: mélyebb helyről való megfigyelésre alkalmas távcső
tüllfátyol: hálószerűen szőtt, vékony, átlátszó pamut vagy selyemszövet
7. A rendező olyan, mint egy hashajtóreklám.
Csutak olyan, mint egy nyúzott macska.
Lassan, mint egy imbolygó bárka (elindult a szürke lóval).
Úgy fogta őket körül az udvar, mint egy sötét háló.
Közöttük, mint bús lámpa, ingott a szürke ló.
8.
 - a) a Práter utcában
 - b) Vörösmarty Mihály: Csongor és Tünde
 - c) Kati takarót, Dunai ócska széket, Csutak falvédőt, Kamocsa asztalt hoz
 - d) Kredenc bácsi
 - e) az Állatkertet, a Keleti pályaudvart, a Lukács fürdőt, az Operát és a Városligetet

9.

11. Rendező: rendez, minden munkát, a szereplők játékát művészien összehangolja.
 Vágó: filmfelvételekből kockánként összevágja a filmet.
 Producer: film- vagy színházi vállalkozó, ő fedezi a film készítésének költségeit.
 Operatőr: kamerával felveszi a jeleneteket.
 Forgatókönyvíró: a történet cselekményét párbeszédes formában megírja.
 Hangmérnök: a filmhez a hangokat, zenei aláfestést elkészíti.

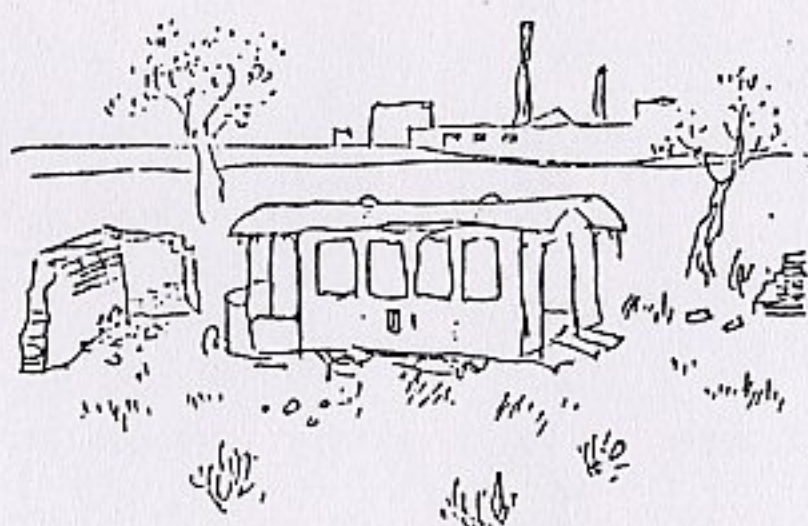
12. A képek sorrendben

1.

Játék a talált autóronccsal.

2.

Ilyen a „sziget”.

3.

A gebe szürke lovat vezeti a gazdája.

4.

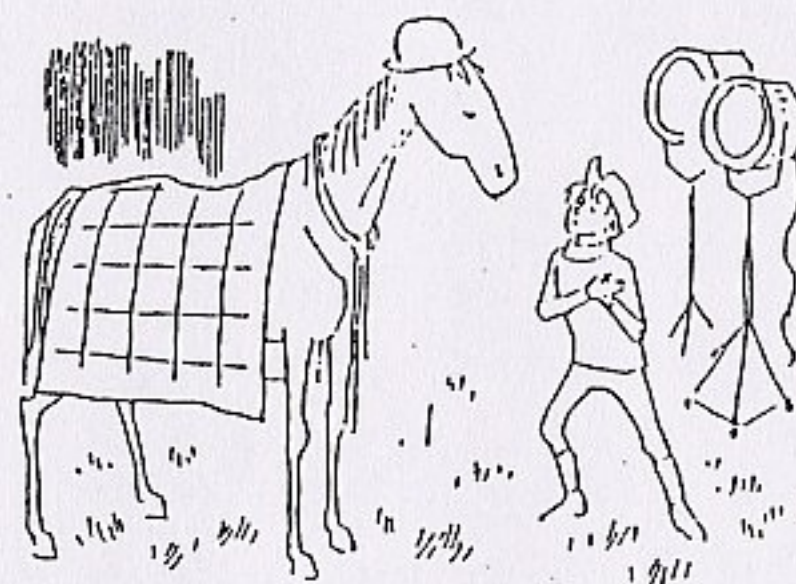
A lovat elhozzák a MÉH-telepről.

5.

A ló gazdája vallatja Csutakot.

6.

Filmfelvétel a szürke lóval.

7.

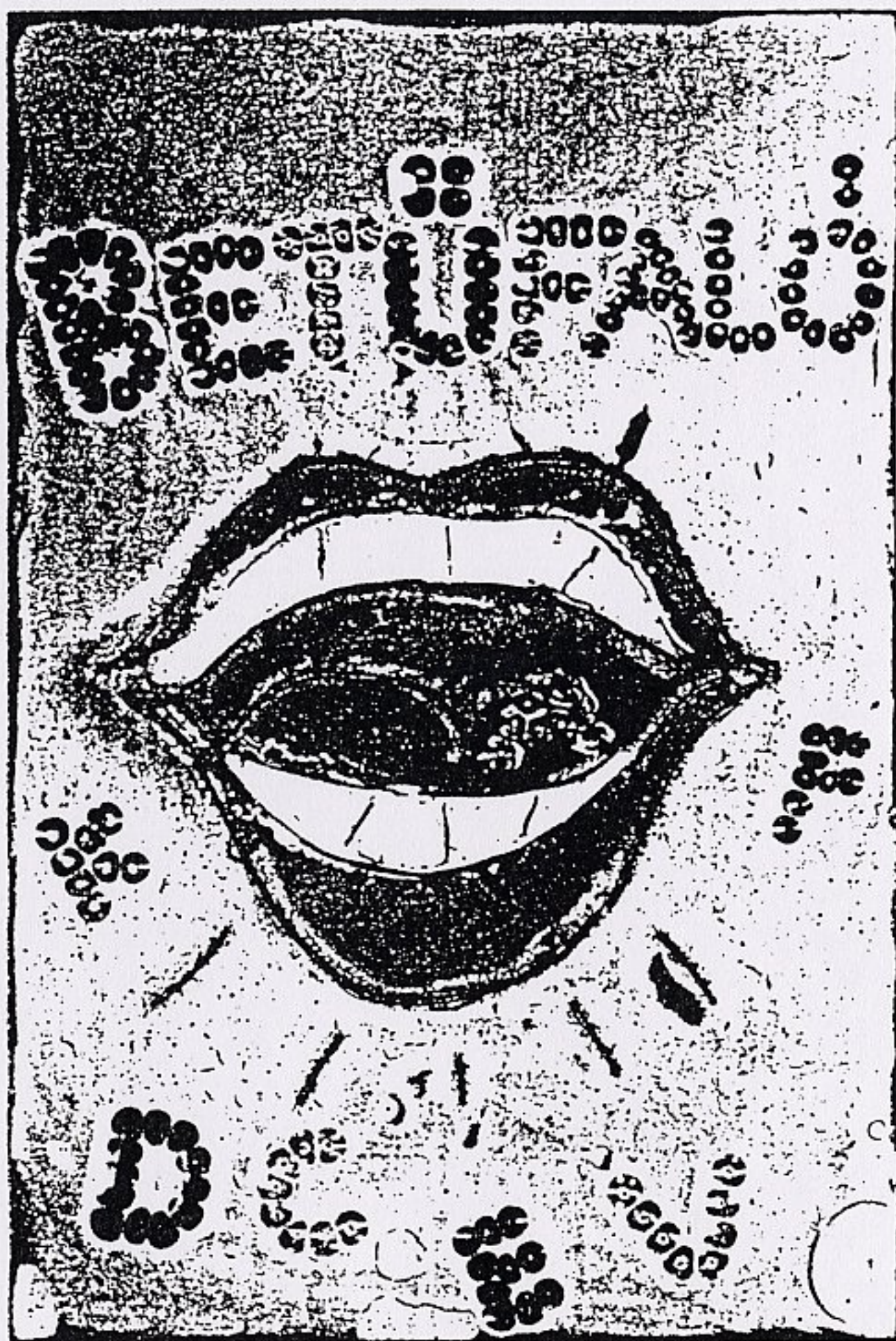
A ló plakátját csodálják a gyerekek.

13. Egyéni megoldás.

14. Egyéni megoldás.

Dózsa György Általános Iskola, Zalaegerszeg
4. a

Dózsa György Általános Iskola, Zalaegerszeg
5. a

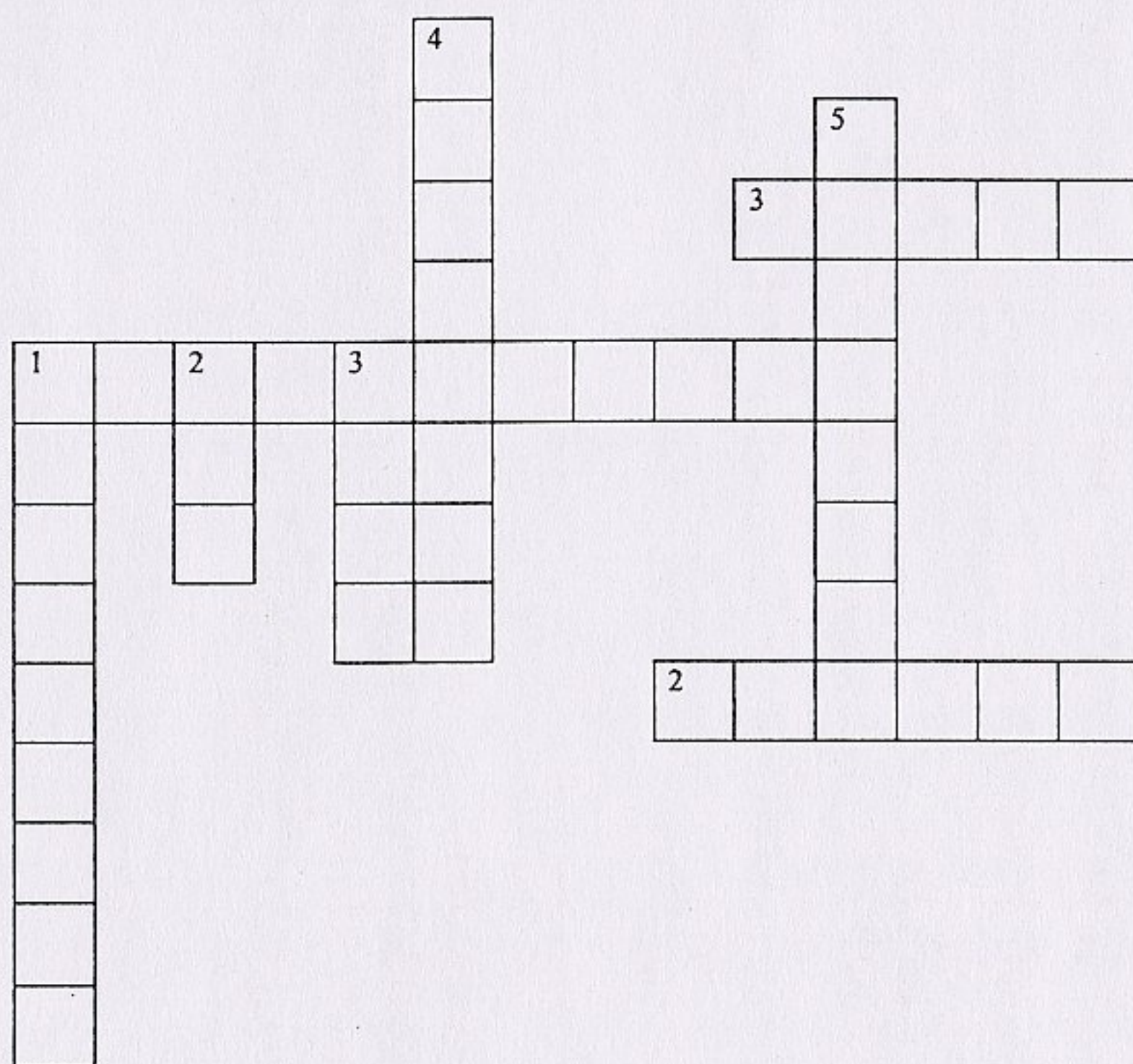
BARANGOLÁS A MAGYAR GYERMEKIRODALOMBAN

III. forduló

Nógrádi Gábor: Segítség, ember!

1. Egészítsétek ki a betűrejtvényt az íróról megtudott adatokkal!
Vízszintes: 1. születési helye. 2. főszerkesztője. 3. munkatársa.
Függőleges: 1., 2., 4. foglalkozásai. 3. ezen az egyetemen tanult. 5. itt él családjával.

(8 pont)

2. Nevezzétek meg az író néhány művének címét! Segítenek a műfajok és az évszámok.
Vers: 1973-ban, 1979-ben, 1990-ben
Ifjúsági regény: 1983-ban, 1989-ben, 1990-ben
Musical: 1990-ben
Film: 1984-ben, 1993-ban

(9 pont)

3. A könyvet Schmidt Egon lektorálta. Mit jelent ez a kifejezés? Miért őt kérték erre a feladatra?
- (3 pont)
4. Érdekes nevet kaptak a regény szereplői. Írjátok a nevek mellé, melyik milyen állat!
Guppiroska, Cápa Józsi, Ludvig von Tücsök Mozart, Mek Donald, Kan Áron, Ifj. Éxer Tek(nős), VI/A, Csin Csilla
- (8 pont)
5. Igazítsátok ki a furcsán megfogalmazott szólásokat, szóláshasonlatokat!
Nekimegy, mint borjú az *anyjának*.
Már régen alulról szagolná a *pisinyomokat*.
Hetek óta rágja az *uszonyomat*.
Ezeknek *sziszeghetek*, mint *egy teáskanna*.
Kint vagyok, ragyogok, mint a fekete szurok.
Olyan ártatlan vagyok, mint *az izé*.
Se *bundád*, se pénzed.
- (8 pont)
6. Fogalmazási feladat. Írjátok ti is hasonló történetet valamilyen állat nevében! Ügyeljete arra, hogy humoros legyen!
- (20 pont)
7. Szómagyarázat. Írjátok be a szómagyarázatok hiányzó részét!
homo sapiens: ____
____: üvegfalú berendezés kisebb szárazföldi állatok, főként kétélűek tartására
humanizmus: ____
____: emberevő, kegyetlen, vad, vérszomjas ember
____: olyan személy, aki politikai célból rémtetteket, gyilkosságot hajt végre
____: főként természettudományi mérések, kísérletek elvégzésére különlegesen felszerelt terem
szadista: ____
tifusz: ____
____: optikai lencsék, szemüvegek fénytörésének mértékegysége
pizzicato: ____
- (10 pont)
8. Miért írja Nógrádi Gábor ezt a regényét az állatok pártjára állva?
- (3 pont)
9. Melyik a kedvenc állatod? Mi mindent tudtál meg a tartásáról?
- (5 pont)
10. Mit jelentenek ezek a betűszavak?
HEROSZ, SZTK, ENSZ, TIT, IBUSZ, GYES
- (6 pont)

11. Szurkapiszkák.

a) Mi lenne, ha kihalnának a vízisiklók?

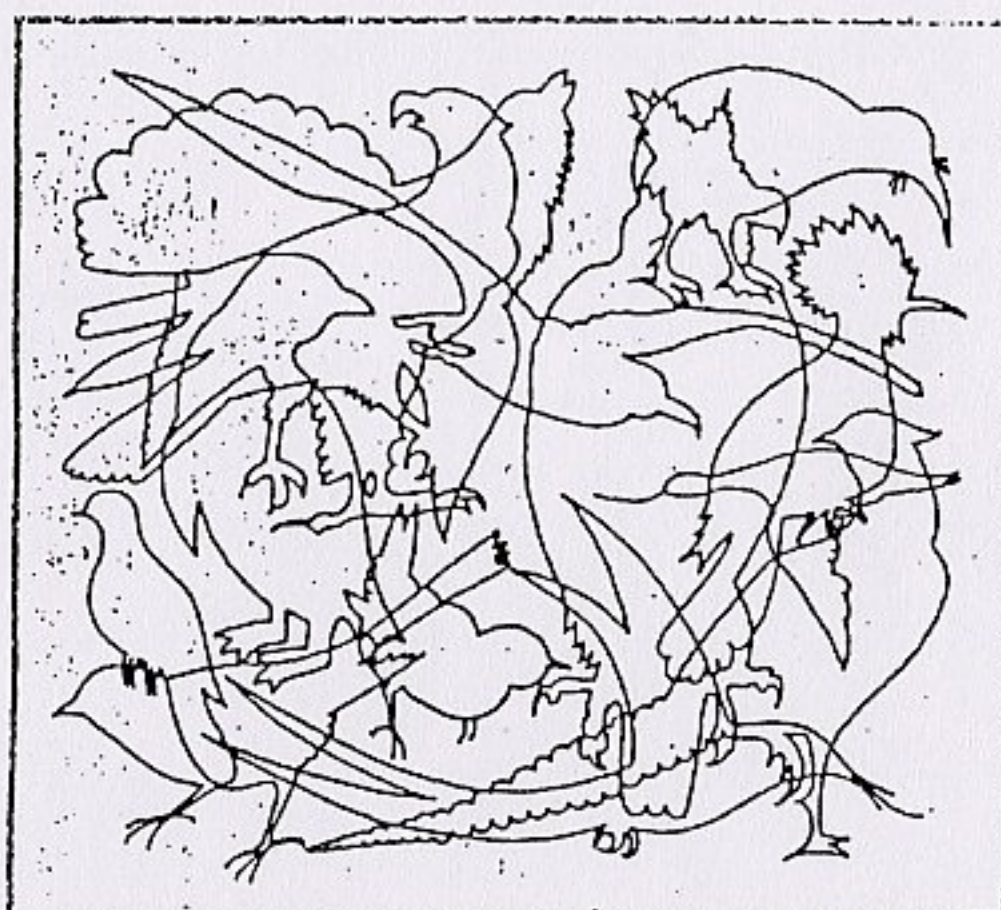
(2 pont)

b) Kik a következő hírességek?

Julius Caesar, Rubik Ernő, Marilyn Monroe, Bartók Béla, Kodály Zoltán, Artu Detu, Frankenstein, Mehudi Jenuhin, Gerald Durrell, Gorbacsov, Ludwig von Beethoven, Mozart, Mario del Monaco, Drakula, Tarzan

(15 pont)

c) Hány madarat tudtok megszámolni a rajzon?

(5 pont)

d) A 2 éves aranyhörcsög hány éves ember korának felelne meg?

(1 pont)

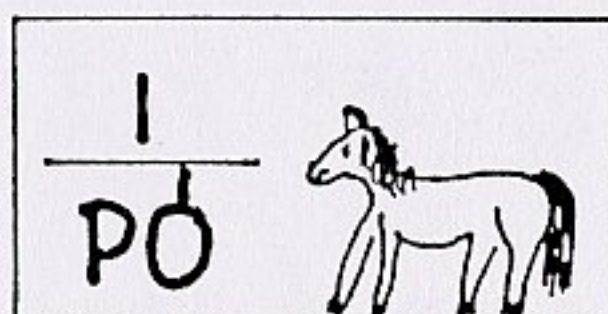
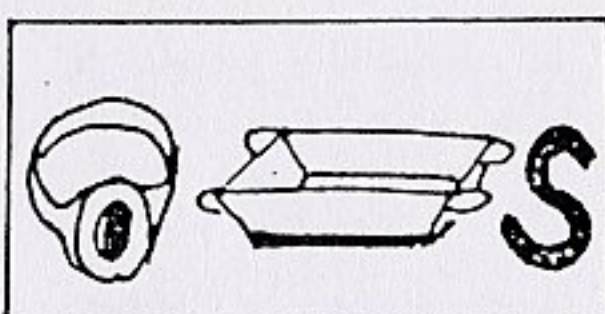
e) Írjátok a betűrejtvények alá a megfejtésüket!

~~QRR~~ ~~GUT~~
A' A'

||:PA:|GÁJ

A'
KA RI

MBERREG

A GÓ

(7 pont)

f) Az ábrán a felhasználatlanul maradt betűk egy újabb madár nevét rejtik. Melyik ez a madár?

bagoly, fogoly, kakas, liba, lúd, páva, sirály

F	O	G	O	L	Y
Á	A	B	I	L	L
C	F	V	Á	Ú	O
Á	Ü	R	Á	D	G
N	I	R	J	P	A
S	A	K	A	K	B

(2 pont)

g) Művészi alkotások nevei bújnak meg a regényben. Melyek ezek? Fejezd be a megkezdett alkotások címét!

Holló _____

Weöres Sándor _____

Nyolcadik utas _____

_____ Carmen

(4 pont)

12. Rajzoljatok egy állatot kitalált állatot az olvasott állatok testrészeinek felhasználásával!
(20 pont)

13. A galamb, mint jelkép, az élet több területén (művészet, népművészet, vallás stb.) jelen van. Hol, mit jelképez?
(6 pont)

14. Egy kis matematika. Piripócson nincs pénz, de egy lovat el lehet cserélni két tehénre, és egy tehén hat malacot ér. Kinek több a vagyona, Mózsinak vagy Józsinak, ha Mózsinak van 6 malaca és 3 tehene, Józsinak pedig 2 lova és 3 malaca.
(4 pont)

15. Melyik állat kié?

Kancsuka Artúr

Búz Benő

Csucsú Zsuzsika

Gézuka

Pisák Öcsi

Kovács Bandika

Thunya Tihamér

Bécike

Babosék

Pacsmag Tóni

Tomi

Balázska

Bócz Döme

(13 pont)

16. Mi lehet a valóságban ez? Nevezzétek meg a regénybeli kifejezések hétköznapi nevét!
zenedoboz, képdoboz, csupaszhím, börtönfelügyelő, hajkarbantartó, üvegfalú palota,
mamagáj, szőrös bottal ½ óráig turkálsz a szádban, tejfehér Élet
(9 pont)
17. Összegyűjtöttünk néhány érdekes állatnevet. Írjátok le, melyik milyen állat lehet!
alka, durbincs, gekkó, gyúrgyalag, kölönte, limikolák, szirén, petymeg, tobzoska, narvál
(10 pont)
18. A regényben az állatok különös kifejezéseket használtak az emberek megnevezésére a
családban. Gyűjtsetek ki mindegyikre 3-3 érdekes példát!
anya, apa, gyerek
(9 pont)
19. Válasszatok ki egy olyan állatot, amelyet irodalmi, képzőművészeti és zenei alkotásban
is megjelenítettek! Nevezzétek meg az alkotások szerzőjét és az alkotás címét is!
(6 pont)

Ajánlott irodalom

Ki kicsoda a történelemben? Bp. 1990.
Ki kicsoda a világtörténelemben? Bp. 1999.
Larousse. Bp. 1995.
Magyar és nemzetközi ki kicsoda? '94. Bp. 1995.
Magyar ki kicsoda? 1995. Bp. 1995.
Magyar értelmező kéziszótár. Bp. 1972.
Idegen szavak szótára. Bp. 1976.
Az állatvilág enciklopédiája.
Kortárs magyar írók kislexikona 1958-88. Bp. 1989.

Általános Iskola, Felsőrajk
6. o.

BARANGOLÁS A GYERMEKIRODALOMBAN

III. forduló megoldásai

1. Vízszintes: 1. Nyíregyháza. 2. A Kurír főszerkesztője. 3. Az Új Tükör munkatársa.
Függőleges: 1. Népművelő. 2. Író. 3. ELTE. 4. Újságíró. 5. Budapest.
2. Vers: Kéthátú életünkben, Alagsori zsoltárok, Itt éltünk köztetek
Ifjúsági regény: Hecseki és a gyermekrablók, Segítség, ember! A mi Kinizsünk
Musical: Segítség, ember!
Film: Gyermekrablás a Palánk utcában, Sose halunk meg
3. Lektorálás: ellenőrzés, felülvizsgálat, jóváhagyás. Nógrádi Gábor könyveit Schmidt Egon, az állatok jó ismerője lektorálta, aki a budapesti Növénytan Intézetben és az Állatkertben is dolgozott.
4. Guppiroska: hal, guppi
Cápa Józsi: hal
Ludvig von Tücsök Mozart: tücsök
Mek Donald: kecske
Kan Áron: kanári
Ifj. Éxer Tek(nős): teknősbéka
VI/A: vízisikló
Csin Csilla: csincsilla
5. a) új kapunak
b) az ibolyát
c) a körmét
d) beszélhetek, mint a falnak
e) Itt
f) a ma született bárány
g) posztód
6. Egyéni megoldás.
7. a) a mai, teljesen kialakult embertípus
b) terrárium
c) emberközpontú polgári áramlat
d) kannibál
e) terrorista
f) laboratórium
g) kegyetlenkedésben, mások kínzásában örömet találó, beteges hajlamú egyén
h) tetű terjesztette, kiütéssel vagy lázzal járó fertőző betegség
i) dioptria
j) ujjal pengetve adandó elő, vonó nélkül a húros hangszere

8. Az író szereti az állatokat, s azt tapasztalja, hogy az emberek egy része, aki állatot tart, rosszul bánik velük.
9. Egyéni megoldás.
10. HEROSZ: Hermann Ottó Országos Állat- és Természetvédő Egyesület
SZTK: Szakszervezetek Társadalombiztosítási Központja
ENSZ: Európai Nemzetek Szövetsége
TIT: Tudományos Ismeretterjesztő Társaság
IBUSZ: Idegenforgalmi B. utazási és Szállítási Részvénytársaság
GYES: Gyermekgondozási segély
- 11.
- Felbomlana a természetben az egyensúly, elszaporodnának a rovarok.
 - Julius Caesar – római császár; Rubik Ernő – gépészmérnök, sportrepülő tervező, pilóta; Marilyn Monroe – amerikai színésznő; Bartók Béla, Kodály Zoltán – zeneszerző, népdalgyűjtő; Artu Detu – a Csillagok háborúja című film robotja; Frankenstein – irodalmi regényhős, feltaláló, orvos; Mehudi Jenuhin – hegedűművész; Gerald Durrell – angol biológus; Gorbacsov – orosz politikus; Ludwig von Beethoven – zeneszerző; Mozart – zeneszerző; Mario del Monaco – operaénekes; Drakula – vámpír; Tarzan – dzsungelben élő ember
 - 13 madarat lehet megszámolni a képen
 - 2 éves $\times 30 = 60$ éves ember felelne meg
 - orángután, papagáj, kanári, ember, ékszerterknős, póniló, pillangó
 - fürj
 - Holló és a róka; Weöres Sándor: Pletykáló asszonyok; Nyolcadik utas a halál; Bizet: Carmen
12. Egyéni megoldás.
13. A népköltészetben a szerelmet, a szabadságot jelképezi. A Bibliában Noé bárkájában a szárazföldi életet, a művészetben a békét szimbolizálja.
14. Mózsi: $3 \times 6 \text{ malac} = 18 \text{ malac} + 6 \text{ malac} = 24 \text{ malac}$
Józsi: $2 \times 3 \times 6 \text{ malac} = 24 \text{ malac} + 3 \text{ malac} = 27 \text{ malac}$
15. Kancsuka Artúr – Sün Dini, Bűz Benő – ékszerterknős, Csucus Zsuzsika – papagáj, Gézuka – macska, Pisák Öcsi – vízisikló, Kovács Bandika – Csin Csilla, Bócz Döme – Kan Áron, Thunya Tihamér – szíriai aranyhörcsög, Bécike – nyúl, Babosék – csíkos mókus, Pacsmag Tóni – kutya, Tomi – szajkó, Balázska – béka
16. zenedoboz: magnó; képdoboz: tv, csupaszhim: fiú; börtönfelügyelő és hajkarbantartó: anya; üvegfalú palota: akvárium; mamagáj: nőténypapagáj; szőrös bottal $\frac{1}{2}$ óráig turkálsz a szádban: fogpiszkáló; tejfehér Élet: tej
17. alka – tengeri madár, durbincs – hal, gekkó – gyík, gyúrgyalag – madár, kölönte – tüskés hal, limikolák – gázló madár, szirén – tengeri tehén, petymeg – macskaféle, tobzoska – hangyaevő emlős, narvál – cetféle hal

18. anya: hosszú hajú, mami, hajzuhatag
apa: papi, 120 kg, italtartály, főemlős, őszülő ősöd
gyerek: homo sapiens, süketfajd, kóros lágytojásagyú, mutáló nyakigláb

19. Egyéni megoldás.

Dr. Papp Simon Általános Iskola, Gellénháza
6. a

EMULÉKLAP

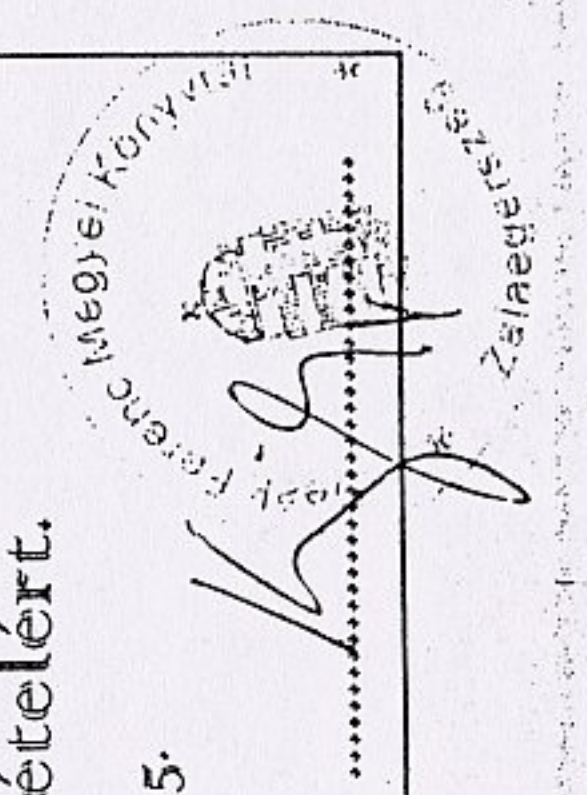
.....
tanulónak a

Barangolások
a
gyermekirodalomban

című
vetélkedőn
való részvételért.

Zalaegerszeg, 2000. május 5.

.....
Győzők

EMULÉKLAP

"Barangolás a gyermekirodalomban"
megyei levelezős játékban való
sikeres szereplésért.

Zalaegerszeg, 1999. április 20.

